

ПЕНЗИЈСКО ОСИГУРАЊЕ

ГОДИНА XLІ • БРОЈ 11 • БЕОГРАД, 15. ЈУН 2009. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Скромном свечаношћу у Дирекцији РФ ПИО обележен наш јубилеј: окупили се читаоци, сарадници и саговорници

У ЖИЖИ

Др Кркобабић најавио реформу ПИО система

ПОГЛЕДИ

Пензионери као политички фактор

НОВИ МОДЕЛ МОЖДА БОРБА ЗА ГЛАСОВЕ
ВЕЋ У ЈАНУАРУ СЕДИХ НЕМАЦА

• Стране 10-13

• Стране 22-23

ГОВОРНИ АУТОМАТ

0700/017-017

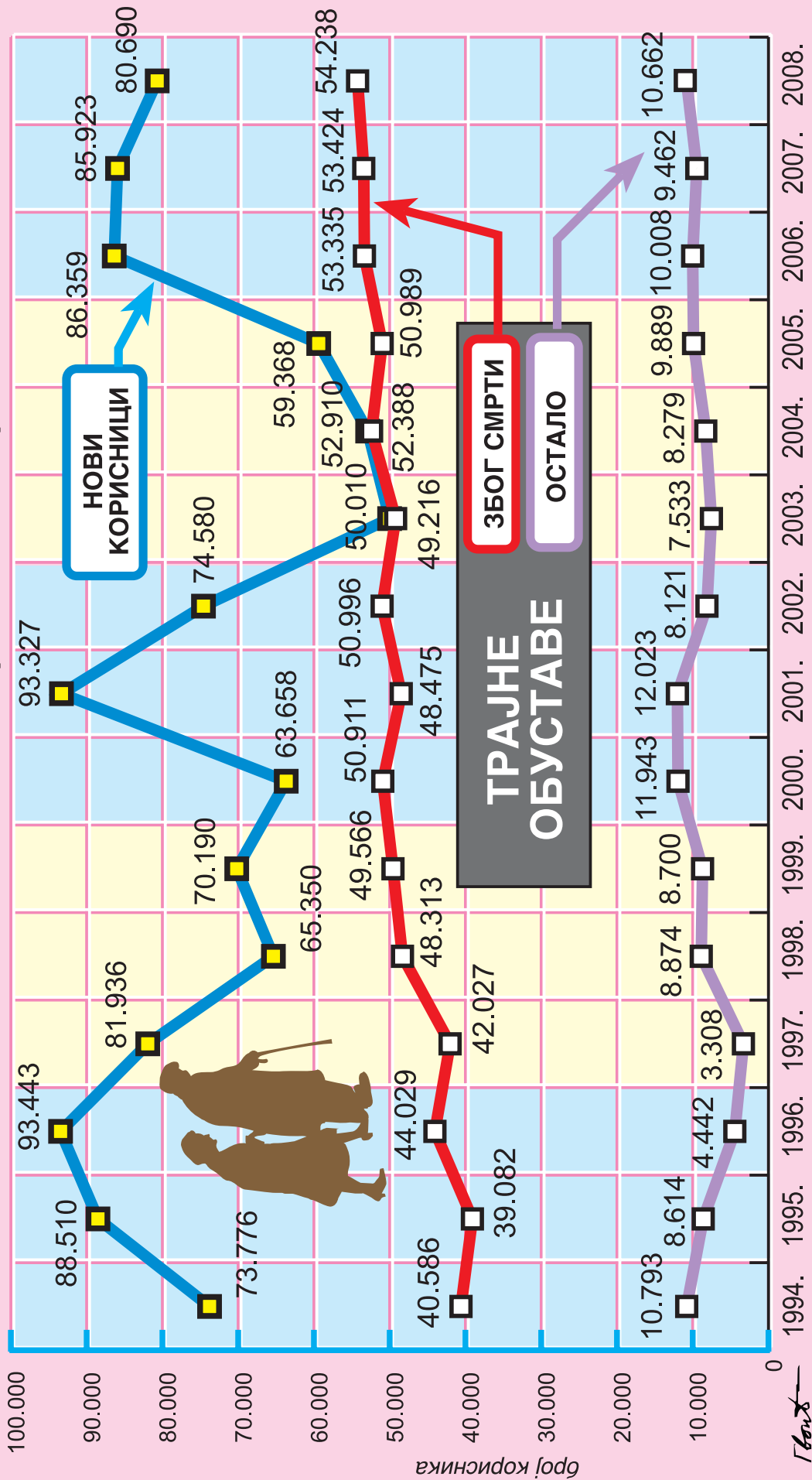
ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ ПОЗИВА

011/30-60-680

0 – 24h

НОВИ КОРИСНИЦИ И ТРАЈНЕ ОБУСТАВЕ ПЕНЗИЈА ОД 1994. ГОДИНЕ (ЗАПОСЛЕНИ)

Припремио: Радомир Гојковић

УПРАВНИ ОДБОР ПОДРЖАО МЕРЕ ЗА ЕФИКАСНИЈИ РАД ФОНДА

Сви на сређивање података

Од средине месеца, сви запослени у Фонду ПИО, уз редовна задужења, раде и на ажурирању матичне евиденције

Годину дана пошто је 250 консултаната, захваљујући кредиту Светске банке, почело да сређује податке матичне евиденције Фонда ПИО – обављено је мање од пола посла; пошто је ажурирање ових података предуслов за брже и ефикасније доношење свих врста решења, што је основна делатност Фонда, од средине овог месеца сви запослени у Фонду, уз свој редован, радиће и овај посао.

Ово је најавио Слободан Здравковић, директор РФ ПИО, на седници Управног одбора одржаној 3. јуна.

За пројекат консолидације наплате и реформе пензијске администрације у Србији, Светска банка је одобрила зајам од 10,5 милиона долара, а марта прошле године ангажовано је на одређено време 250 људи на сређивању база матичне евиденције, подсетио је

Здравковић. За годину дана, за њихове накнаде потрошено је више од четири милиона долара, а обављено 49 одсто посла на уносу података и 42 процента на сређивању регистра обвезника доприноса. Подаци по филијалама показали су да су спољни сарадници углавном били ангажовани на уносу текућих, а не старих пријава...

Запослени у Фонду, који раде на другим пословима, већ су обучени за ажурирање података матичне евиденције. Спровођењем овог посла, према речима директора Здравковића, обезбедиће се боља искоришћеност свих запослених, тачност и поузданост унетих података (за шта запослени имају већи интерес од консултаната), као и боља искоришћеност преосталог кредита – за увођење интегралног информационог система. Све то требало би да исходи скраћивањем времена обраде захтева и доношењем решења у законском року.

Чланови Управног одбора подржали су ову меру, али ни овога пута није изостала расправа о ономе што је ван домашаја Фонда – о неплаћеним доприносима. Да имамо тачну евиденцију о послодавцима који не измирују обавезе – ако такви уопште могу да се назову послодавцима, лакше бисмо им ушли у траг и државу учини-

ли одговорнијом: јер, ако неко није плаћао допринос, онда је она крива што је то дозволила и треба то да плати, не као дотацију, већ што је дозволила да се дугује, сматра Стеван Вребалов, представник Уније послодаваца. Јер, не ради се само о томе да би неко, да су му плаћени сви доприноси, добио пола процента вишу пензију, већ је реч о портфолију Фонда, о више новца који би могао да има и држи у НБС а камату користи за исплату пензија, а не да ММФ онемогућава њихово повећање зато што би морало да се покрива из буџета, уверен је Вребалов.

Славица Савић, представник Савеза самосталних синдиката, подржала је сређивање ствари у самом Фонду, али је изнела уверење да је, код неплаћања доприноса, главни проблем што Пореска управа – не ради посао како треба да ради.

Мехо Махмутовић, председник УО, скренуо је пажњу да се често, када се помиње сума неплаћених доприноса, о томе говори као да та средства негде стоје а држава неће да их узме, иако су дужници углавном пропала друштвена предузећа која тај новац немају, а не могу ни у приватизацију јер их с тим дуговима нико неће.

С. Ч.

Следећи УО – у Косовској Митровици

Филијала Фонда ПИО у Косовској Митровици најзад ће се уселити у нове просторије, а чланови Управног одбора подржаће људе који у њој раде и тиме што ће, како је одлучено, следећа седница бити одржана управо у овој филијали.

ДИРЕКТОР: Слободан Здравковић. **ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Славица Чедић.

РЕДАКЦИЈА: Булевар уметности бр. 10, 11070 Београд, e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ: 011/2017-437 факс: 2017-418

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ: Житни трг бр. 3, 21000 Нови Сад, **ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Ика Митровић, 021/487-7789, факс: 021/6624-359, e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА: ЈП Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ: 011/2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају **Електронско издање:** www.pio.rs/glas osiguranika

ГЛАС
ОСИГУРАНИКА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско и
инвалидско осигурање

Пад цена и куповне моћи

До краја овог месеца очекује се постепено опадање инфлације и приближавање доњој граници циљаног распона од 7,9 одсто у односу на јун прошле године, рекао је гувернер Народне банке Србије Радован Јелашић.

До краја године инфлација би, по Јелашићевим речима, могла знатније да опадне, највише због пада цена пољопривредних производа и успореног раста контролисаних цена.

Замрзавање зарада и пензија до краја 2010. значиће њихово реално смањење за око 12 одсто, уколико инфлација буде по плану, а у случају њеног повећања, пад куповне моћи биће још већи, рекао је Јелашић.

Иначе, цене на мало у мају су биле више за 1,5 одсто у односу на претходни месец; од истог месеца 2008. повећане су за 10,4, а у односу на децембар 2008. за 8,7 процената.

Трошкови живота у мају су виши за 1,6 одсто од априлских, за 8,2 одсто у односу на лањски мај, а за 6,8 одсто у односу на децембар 2008.

У мају највеће поскупљење (9,3 одсто) бележе пољопривредни и индустријски непрехрамбени производи (2,3 одсто) за чији раст је „најзаслужније“ повећање цена деривата нафте.

Нови директор у Смедереву

Од прошле недеље директор Филијале РФ ПИО Смедерево је Зоран Илкић.

Нови директор завршио је економски и факултет примењене информатике и статистике, радио у

МКС (данас „Ју-Ес Стил“) као програмер-организатор и у СЕШ „25. мај“ као професор неколико предмета из економско-информатичке групе. У Фонд долази са места директора предузећа „Иво Лола Рибар“.

Лекари на другој адреси

Лекарска комисија Филијале РФ ПИО у Прокупљу налази се од 1. јуна на новој адреси: у Дому здравља, у Улици Ћирила и Методија број 5. Неусловни простор замењен је одговарајућим, а осигураницима

приземљу прокупачког Дома здравља. Имају своју телефонску линију и рачунаре. На сат времена се на преглед позивају два осигураника, а гужве нема јер је хол одиста велик – каже Данило Миленковић,

су врата лекарске комисије приступачнија јер не морају више да се муче и пењу на други спрат, често и на носилима.

– Три нове, изнајмљене просторије налазе се у пространом холу у

директор Филијале у Прокупљу.

Миленковић напомиње да су радници одушевљени новим условима рада, али да је најважније што су они максимално прилагођени потребама осигураника.

Овера и без доприноса

Иако послодавци више неће моћи да преузимају маркице за оверу здравствених књижица својих радника без доказа да су им уплатили допринос за здравствено осигурање, Републички завод за здравствено осигурање начинио је неколико изузетака: деца на редовном школовању (до 26. године), ментално недовољно развијене особе, осигураници и чланови њихових породица који болују од дијабетеса, бубрежне инсуфицијенције, разних врста психоза или карцинома, а раде у фирмама које не измирују обавезе Републичком заводу, моћи ће да овере здравствене легитимације у филијали, односно испостави РЗЗО која им је издала здравствену књижицу.

Смањени порези на хонораре

Скупштина Србије усвојила је 9. јуна измене Закона о порезу на доходак грађана којим су порези на ауторске хонораре за нека занимања и више него упола смањени у односу на повећање усвојено 8. маја. Наиме, вајарима, уметничким фотографима

или модним креаторима сада се хонорари, пре опорезивања, умањују за 50 одсто на име трошкова за израду дела; сликарима, новинарима, глумцима или пијанистима признаје се 43, а естрадним извођачима 34 процента на име трошкова.

Не бринути због замрзавања

Пензије у Србији неће се мењати до краја ове године, садашња просечна пензија од око 63 одсто просечне зараде вратиће се, због снижавања плата запосленима у државној администрацији од 1. маја, на ниво од 66 процената у односу на просечну зарadu; не треба се бринути због изјава гувернера НБС о замрзавању пензија у 2010, а у оној мери у којој се земља буде „извлачила“ из кризе и пензионерима ће бити боље.

Ово је рекао др Јован Кркобабић, потпредседник владе и председник Савеза пензионера Србије, на недавној

редовној Годишњој скупштини овог савеза.

У мучним и тешким разговорима, сви захтеви Светске банке и ММФ-а да се октобарско повећање пензија од 10 одсто сведе на једнократно или да се преполови, а пензије у 2010. години замрзну на нивоу пре тог повећања, категорички су одбијени, рекао је још др Кркобабић.

Скупштина Савеза пензионера, којој је председавао Ђура Перић, једногласно је усвојила извештаје о раду и финансијском пословању у претходној години, као и финансијски план за 2009. годину.

Друга олимпијада у септембру

Друга олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба одржаће се од 30. септембра до 4. октобра 2009. године у Сокобањи, под покровитељством Савеза пензионера Србије, а у сарадњи с Националном фондацијом за хуману старост „Др Лаза Лазаревић“, Асоцијацијом „Спорт за све“ и СО Сокобања.

– Учесници Олимпијаде, људи који су „прегазили“ шесту деценију, екипно ће се надметати у оријентационом кросу, шаху, стрелаштву, пикаду и риболу. Једна или више екипа од по пет

такмичара могу да представљају државу (страну или неку од бивших југословенских република), општину, регион, организацију цивилног друштва, удружење грађана, струковно или завичајно удружење... – каже Горан Буцак, члан Организационог одбора Друге олимпијаде задужен за медије.

Сви заинтересовани могу за додатне информације да се обрате Савезу пензионера Србије, односно Градској организацији пензионера Београд на телефон 011/3237-226.

Пензионери већ у Врднику

Како јавља Душанка Јарчевић, начелник финансија у Филијали Бачка Паланка, 34 пензионера отпутовала су 11. јуна, организованим превозом, у врднички „Термал“. То је прва група од 106 корисника са подручја ове филијале који су стекли право на бесплатан опоравак, за шта је, иначе, конкурисало 380 пензионера.

Ове године недостају средства за

кориснике пољопривредних пензија. Самосталаца ће ићи седам – по два инвалидска и породична, а три старосна пензионера. Од 99 пензионера из радничког осигурања 51 је старосни, а по 24 инвалидска и породична корисника.

Осим Врдника, за опоравак су одређене још Бања Јунаковић, Русанда, Кањижга и Ивањица.

Исплата пензија

Исплата првог дела мајског чека пензионерима из категорије запослених почела је 10. јуна.

На шалтерима пошта исплата је почела у четвртак, 11. јуна.

Војним и пољопривредним пензионерима први део припадљности за мај почео је да се исплаћује од 5. јуна.

Бивше занатлије целе мајске пензије примили су 2. јуна.

Чекови из БиХ

На рачун Комерцијалне банке 3. јуна уплаћене су мајске пензије корисницима који живе у Србији а радни век су, делом или у целисти, одрадили у Федерацији БиХ.

За 7.101 пензионера уплаћено је укупно 893.233 евра, тако да просечан чек износи око 125 евра.

Дуг пут од Скопља

Македонски пензионери који живе у Србији овога пута су поприлично чекали своје априлске чекове: исплата македонских пензија за април почела је 1. јуна.

За 3.569 пензионера на рачуне српских банака уплаћено је 284.747,42 евра или просечно око 80 евра по чеку.

Успорила и Подгорица

И црногорски пензионери који живе у Србији овога пута су морали да имају више стрпљења него иначе: за исплату 1.409 априлских пензија из Црне Горе је тек 29. маја на рачун Комерцијалне банке уплаћено 314.978 евра, или нешто више од 220 евра у просеку.

ВЕЛИКО ИНТЕРЕСОВАЊЕ НОВИНАРА ЗА ПОВОЉНИЈУ УПЛАТУ ХОНОРАРНОГ СТАЖА

Година трипут јефтинија

Уместо доскорашњих око 140.000, сада је уз уплату непуних 39.000 динара могуће озваничити раније једногодишње бављење новинарством као самосталном делатношћу и то уписати у радну књижицу

Новинари који су некад хонорарно радили, а пропустили су да се пријаве за пензијско осигурање, као и оснивачи радњи и други предузетници који су пропустили да плате прописане доприносе, добили су шансу да уз много мањи издатак накнадно регулишу тај стаж: Управни одбор РФ ПИО донео је Одлуку о начину обрачуна доприноса за ПИО за овакве осигуранике којом је садашња уплата за некадашњи стаж изузетно снижена, за новинаре, рецимо, чак три и по пута у односу на доскорашњу.

Наиме, новинари, уколико се накнадно пријављују на осигурање, као и остали грађани који су се бавили неком од самосталних делатности а нису редовно плаћали доприносе, морају за ранији стаж, према Закону о доприносима за социјално осигурање, да плаћају доприносе према правилима и „ценовнику“ који важи у тренутку када подносе пријаву. Доскоро, новинарима је накнадни допринос обрачунаван на основицу једнаку просечној заради, чиме је за сваку годину некадашњег хонорарног стажа ваљало платити око 140.000 динара. Поменутом одлуком УО РФ ПИО, која је ступила на снагу 18. априла ове године, прецизирано је да им се надаље доприноси обрачунавају на најнижу основицу која, по закону, износи 35 одсто просечне зараде у Републици исплаћене у претходном кварталу. Пошто ова основица сада, од 1. маја до краја јула, износи 14.677 динара,

допринос (по стопи од 22 одсто) који на њу ваља платити јесте 3.228,94 динара. Ко жели да накнадно уплати целу годину некадашњег стажа, сада, дакле, за то треба да припреми свега – 38.747 динара.

– Уплатом наведеног износа новинари, чланови удружења УНС-а и НУНС-а, за које до сада није поднета пријава осигурања, односно није утврђено својство осигураника у року прописаном Законом о ПИО, могу да плате стаж осигурања за период од дана када су почели да се баве новинарском делатношћу до 31. децембра 2007. године. У Фонду, односно филијали којој припадају према месту пребивалишта, обрачунаће им доприносе и обавестити их о износу, року и рачуну на који треба да обаве уплату. Уколико, међутим, хоће накнадно да уплате стаж за самостално обављање новинарске делатности после 1. јануара 2008. године – за обрачун и наплату доприноса треба да се обрате Пореској управи – објашњава Мирјана Мирков, директор Сектора за ПИО у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање.

Наравно, као и досад, новинари уз захтев за накнадно утврђивање својства осигураника треба да доставе уверење Удружења новинара (УНС или НУНС) да су чланови једног од њих и да самостално обављају новинарску делатност од одређеног датума.

– Иста погодност, обрачун доприноса на најнижу основицу, важи и за оста-

ле осигуранике самосталних делатности који се накнадно пријављују на осигурање – сем за самосталне уметнике, остале раднике у култури, свештенике и верске службенике јер се њима и досад допринос обрачунавао на другачији начин, на основицу једнаку просеку зарада из последњег квартала претходне године – додаје Мирков.

Садашње основице, рекосмо, важе до краја јула, а затим ће, за август, септембар и октобар, бити усклађене са кретањем зарада у овом тромесечју. Судаћи по збивањима са платама, ваља очекивати да ће основице, у ова три месеца ниже од важећих за фебруар, март и април, наставити да падају. Али, за оне који се двоуме и пребрљавају да виде могу ли накнадно да уплате неки месец или годину стажа, ово, ипак, не би требало да буде главни оријентир. Наиме, ваља имати на уму да доприноси на најнижу основицу значе и најнижи коефицијент за обрачун будуће пензије. Па, коме је најважније да у књижицу упише још неки месец да би тако што пре испунио услов за пензионисање, нека почне да скупља новац. Они други, пак, који су се, можда, у међувремену за послили и годинама раде уз релативно пристојну плату, требало би, ипак, да размисле: да ли им је важнија која година стажа или висина пензије коју ће овом накнадном минималном уплатом, неспорно, умањити.

Славица Чедић

ШТА СВЕ ПИТАЈУ ГРАЂАНИ КОЈИМА СЕ БЛИЖИ ВРЕМЕ ЗА ПЕНЗИОНИСАЊЕ

Нема сабирања стажа

Узнемирен песимистичким прогнозама о судбини ПИО система, немали број људи се интересује да ли може са супружником да удружи стаж да би бар једно од њих добило пензију

Систем обавезног пензијског осигурања у нашој земљи још представља основни стуб сигурности и поверења грађана, без обзира на учестала песимистична предвиђања бројних „универзалних“ аналитичара који виде чак и његов потпуни крах у скорој будућности. Страни медији пуни су информација о удару рецесије на све области живота и о проблемима који су додатно оптеретили и систем пензијско-инвалидског осигурања чак и у богатим земљама Европе и света, а тај талас црних слутњи таласа помало и у домаћим медијима.

То је очито узнемирило и наше грађане, посебно оне који се надају скором одласку у заслужену пензију, што се одражава и у повећаном приливу захтева за пензију и доплату стажа осигурања кроз члан 15. Протеклих недеља било је и грађана који су са исечцима из новина долазили

пред шалтере Пензијског фонда да би се распитали да ли ће се пензије у жеку глобалне економске кризе драстично снижавати и да ли се може ускоро очекивати поштравање законских услова за одлазак у пензију.

Постојећи законски прописи о ПИО већ су предвидели померање старосне границе по шест месеци за сваку годину, до краја 2011. године, па нема никакве потребе нити законско основа да осигураници панично журе са раскидањем радног односа

пре времена, ако већ нису стекли услове за пензионисање. Било је, наиме, више покушаја грађана да предају захтев за пензију унапред, неколико месеци пре испуњења потребних услова, што им ни у ком случају није од користи јер таква, преурањен захтев може само да исходи негативним решењем, односно да буде одбијен. После тога би странка, када стекне услов, поново морала да поднесе захтев за пензију. Међутим, нема сметњи да се овај захтев поднесе неколико дана пре рођендана, под условом да је раскинут радни однос и закључена радна књижица.

Неселективно читање штампе и гледање разних ТВ емисија вероватно је одговорно за још нека необична, понекад збуњујућа питања странака на шалтерима Пензијског фонда.

Једно такво, неретко, јесте и питање да ли неко може са

Мање недоумица уз брошуре Пензијског фонда

супружником да удружи (сабере) стаж осигурања и да на тај начин, уз помоћ заједно оствареног радног стажа, остваре право „бар на једну“ пензију, пошто су појединачно врло далеко од циља, а прописи се, тумаче, мењају и постају све рестриктивнији.

Идеја је, мора се признати, врло привлачна, али је и одговор недвосмислен. То у овом случају значи да је стаж осигурања лична категорија, а право на пензију лично право које може да се пренесе на друго лице само под условима прописаним законом (у контексту ризика смрти), као право на породичну пензију. Иначе, у нашем правном систему не постоји нити је икада постојала могућност сабирања стажа два лица, макар и супружника или најближих сродника, да би се стекла квота пуног стажа као услова за старосну пензију једног или обоје осигураника.

Црв сумње, потхрањен слободним интерпретацијама штампе, најбоље лечи слово закона, а грађани имају могућност да се и лично распитају и прочитају штампане брошуре о начинима остваривања права из пензијско-инвалидског осигурања које могу да прибаве у пријемним салама филијала Републичког фонда ПИО.

С. Марсенић

Право место за праву информацију

У ФИЛИЈАЛИ СОМБОР ПОНОВО РАДИ ПРВОСТЕПЕНИ ОРГАН ВЕШТАЧЕЊА

Филијала са три службе

Директор Сомборске филијале периодично одржава састанке са шефовима служби да би координирали рад и лакше премостили „разуђеност“ Филијале

Филијала Сомбор, у којој 76 запослених услужује око 72.000 осигураника и око 40.000 корисника права из Западнобачког округа, организационо функционише, осим у седишту Филијале у Сомбору (Венац Степе Степановића 18), и кроз три службе филијале – у Апатину (Улица анекс Блока 5), Кули (Маршала Тита 260) и Оџацима (Сомборска 32).

Поменуте службе раније су биле филијале, а и данас запослени из ових служби обављају све послове у оквиру ПИО за своје суграђане: почев од комплетирања захтева везаних за податке о зарадама и стажу, доношења решења о правима, па до исплата припадности корисницима права. Медицинско вештачење и финансијско-књиговодствени послови раде се јединствено за све службе у седишту Филијале у Сомбору. Оваква организација рада условила је да скоро половина запослених ради ван Сомбора, па стога директор Филијале Ангелина Косић периодично (једном месечно или у два месеца) одржава састанке са шефовима служби и начелницима из Филијале да би координирали рад и лакше премостили ову „разуђеност“ Филијале.

Пословне зграде седишта Филијале у Сомбору и служби просторно и функционално су задовољавајуће, једи-

Ангелина Косић

но је потребно зграду Службе Филијале у Оџацима, старију од 100 година, адаптирати да би услови рада и тамо били хуманији – и за кориснике услуга и за запослене. Сомборска филијала сувласник је поменутих објеката попола са Филијалом Републичког завода за здравствено осигурање, осим код Службе у Кули, где је однос 60 према 40 посто у корист РЗЗО.

Грађани и у седишту Сомборске филијале и у службама могу свакодневно да обаве послове у пријемним канцеларијама од 8 до 13 часова, а у Кули им је на располагању и један шалтер.

– У овом временском интервалу, заинтересовани грађани добијају све потребне информације из делокруга рада Филијале. Најпре код запослених у пријемним канцеларијама, затим код референата који раде на комплетирању

захтева осигураника по питању података о стажу и зарадама ина изради решења, а на крају и код начелника одељења и директора. Дакле, постоји проходност и јавност у раду, а ја ниједну странку нисам вратила када ми се обратила за помоћ. Планирамо да

у наредном периоду организујемо и правну помоћ за странке – најављује Ангелина Косић.

Пријемне канцеларије у Сомбору налазе се у приземљу зграде, сем Исплатне службе која је тренутно на првом спрату. Међутим, у плану је и њено измештање у приземље, тако да ће странкама услуге Фонда бити лако доступне.

У приземљу пословне зграде, на радост и корисника услуга и запослених, од фебруара ове године ради поново и инвалидска комисија. Дотад, пауза у раду инвалидске комисије одразила се и на чешће прекорачење рокова приликом решавања захтева за остваривање права из инвалидског осигурања. Лекар вештак сада ради четири дана у недељи, оцењује све захтеве за туђу негу и помоћ, као и радну способност осигураника са неуропсихијатријском или неуролошком дијагнозом. Већ има показатеља да поновни рад првостепеног органа вештачења у Сомбору има за резултат смањење броја инвалидских предмета „на чекању“.

Филијала Сомбор је пре неколико година кроз пилот програм Дирекције РФ ПИО решила проблем технолошке опремљености. Сви запослени су обучени и на радном месту користе рачунар. Међутим, до успоравања поступка и кашњења у доношењу решења најчешће долази код захтева за остваривање права по споразумима са бившим ју-републикама због непотпуних потврда о стажу, као и код захтева осигураника самосталних делатности и пољопривредника због непотпуних података, неуплаћених доприноса, чекања на уверења из пореске управе...

Радници Сомборске филијале су у лањској години примили 17.913 нових захтева за остваривање права из ПИО, а од тога решили 15.893; већина поднетих захтева за остваривање права на старосну и породичну пензију решена је у законском року од 60 дана.

Мирослав Мектеровић

Ускоро све службе у приземљу, приступачније грађанима

За десетак дана у новој згради

Од око 2.000 захтева примљених прошле године, нерешених само 120; решења углавном донета у законском року

После десетогодишњег рада у привременом, неадекватном и технички недовољно опремљеном пословном простору, 39 запослених у Филијали у Косовској Митровици коначно ће од 25. јуна почети да раде у новој, наменски саграђеној згради у Колашинској улици број 30.

Радуле Компировић

– До ратних дешавања 1999. године Филијала се налазила у јужном делу, али смо тада морали да пређемо у просторије у другом делу града што је требало да буде привремени смештај – објашњава Радуле Компировић, директор ове филијале. – А потрајало је до 2004. године, када смо прешли у изнајмљени пословни простор. Уз велику помоћ и подршку Дирекције РФ ПИО успели смо да се умрежимо у систем ПИО и да се кадровски и технички оспособимо да поверене послове обављамо квалитетно и у прописаном року. Пресељењем у нову, наменски саграђену зграду сигурно ћемо многе од ових пробле-

ма оставити за собом – задовољан је директор Компировић.

Филијала Косовска Митровица, са испоставама у Лепосавићу и Зубином Потоку, покрива и општине Лепосавић, Звечан, Србица и Вучитрн. За осигуранике са ових општина доносе се првостепена решења из области пензијско-инвалидског осигурања. Административне послове и оне везане за матичну евиденцију ова филијала ради и за осигуранике из општина Призрен, Сува Река, Ораховац, Гора, Опоље, Пећ, Клина, Дечани, Баковица и Исток. Филијала брине о 17.800 осигураника и око 7.500 корисника пензија.

– И до сада смо настојали да наши осигураници не чекају дуго на решења о пензионисању тако да је највећи број њихових захтева решаван у року од два, два и по месеца. О томе сведочи и податак да је од 2.000 захтева предатих код нас прошле године само 120 остало нерешено, а већина решења донета је у законском року. После пресељења у нову зграду где је шалтерски простор изузетно добро опремљен сигуран сам да ће сви наши осигураници и корисници још лакше и брже завршавати послове – уверен је наш саговорник.

У Косовскомитровачкој филијали ради лекарска комисија, а лекари вештаци по потреби долазе из Београда и Ниша.

Нова зграда у Колашинској улици

– Ни у новој згради није још потпуно уређен приступ да људи у инвалидским колицима или тешко покретни који долазе на преглед и вештачење могу без икаквих сметњи да улазе у зграду. Али, пошто је 25. јуна, у част усељења у нови простор, предвиђена седница Управног одбора РФ ПИО овде код нас, надамо се да ће бити одобрен и наставак радова који ће то да омогуће. Иначе, тренутно на оцену радне способности и добијање туђе помоћи и неге чека 473 људи, док 419 чека на вештачење преко Центра за социјални рад, што такође ради екипа од три лекара која према утврђеном распореду долази код нас – објашњава Радуле Компировић, директор Филијале Косовска Митровица.

В. А.

ОБЕЛЕЖЕН ЈУБИЛЕЈ „ГЛАСА ОСИГУРАНИКА“

И даље информативан и актуелан

Скромној свечаности у Дирекцији Фонда присуствовало осамдесетак званица из владе, министарстава, Завода за социјално осигурање, запослени из Фонда, колеге новинари и сарадници листа

Реорганизација Фонда ПИО, реформа система пензијског и инвалидског осигурања на основу најбољих искустава европских земаља и формирање Централног регистра, три су најважнија задатка у овој области, истакао је др Јован Кркобабић, потпредседник Владе Србије, пред осамдесетак гостију на прослави поводом 40-годишњице „Гласа осигураника“.

Значајан јубилеј јединствених новина на овим просторима обележен је

Подпредседник Владе о предстојећим реформама

скромном, али посећеном свечаношћу у холу Дирекције РФ ПИО у Београду. Позиву да се заједно прisetимо минутих деценија и подсетимо шта нам даље ваља чинити, одазвале су се званице из Владе Србије, министарстава, Завода за социјално осигурање, колеге новинари и сарадници листа, као и, наравно, запослени у Фонду.

– „Глас осигураника“ је последњих 40 година био један од значајних канала комуникације са осигураницима и пензионерима. Реформа која предстоји Пензијском фонду да би га учинила модерним и ефикасним апаратом свакако ће се на одређен начин одразити и на лист, али ће он, уз нашу подршку, сигурно и даље бити и информативан и актуелан, као и до сада. Позивам вас да што дуже будете са нашим листом, као

Признање редакцији

Редакцији листа је, поводом 40 година успешног рада, на прослави додељена захвалница коју је Слободан Здравковић, директор Фонда, уручио Татјани Кршић, новинару са најдужим стажом у листу.

У „Гласу осигураника“ данас ради седморо људи: Славица Чедић, главни и одговорни уредник, Татјана Кршић и Весна Анастасијевић, новинари-уредници; у стручној служби су секретар редакције Весна Сибиновић и оператор на рачунару Софија Доминиковић, а новосадски део редакције чине Ика Митровић, одговорни уредник за Војводину, и Мирослав Мектеровић, новинар-уредник.

Директор Слободан Здравковић: будите и даље с нама као читаоци, сарадници и саговорници

Искусан и спреман за даље промене

Обележавање 40-годишњице листа почело је седницом Издавачког савета чији су чланови, уз честитке и подршку досадашњим променама, пожелели редакцији да настави да унапређује садржај овог јединственог гласила.

– Са 40 година човек сазри, већ има довољно знања и искуства, али још је спреман на авантуре и на промене. И наш лист може да се отприлике тако окарактерише – рекао је др Зоран Стојиљковић, председник Издавачког савета, износећи задовољство што „мала редакција, са невеликом мрежом сарадника, ипак успева да једну значајну популацију, којој је то често једини извор информисања, одржи довољно обавештеном“.

Лист, који има шта да каже четвртини становништва Србије, тиме има и већу одговорност да настави да буде затворен за политику, а отворен за нове садржаје и саговорнике који врхунски познају ову област, рекао је још др Стојиљковић, очекујући да лист, у реформама које предстоје Фонду, буде оквир и за неговање разговора и дискусија.

– Свакако треба похвалити разумевање куће за рад листа и не сумњам да ће се оно наставити и унапредити – нагласио је др Стојиљковић.

Подршку листу – из кога и сам, као онедавно први човек Фонда, сазнаје неке „занатске“ детаље и стиче слику о раду филијала, обећао је и Слободан Здравковић, директор Републичког фонда ПИО, најављујући да ће се реформ-

ски процеси, који се одвијају на нивоу читавог Фонда, одразити и на лист.

Марија Тодоровић је поновила „да су то једине новине које чита од прве до последње стране“, али не „по дужности“, већ што има много интересантних текстова које вреди прочитати, посебно о светским искуствима и оних из којих се види рад и живот пензионерских организација.

Божидар Цекић, председник Савеза инвалида рада Србије, уверен је да би лист, у коме могу пронаћи оно што их занима и они који раде и они који не раде и они који су у пензији, имао читаоце чак и када би се продавао на киоску, док је др Татјана Ракоњац-Антић посебно подржала преумеравање са основних информација на аналитичке текстове везане за пензијско-инвалидско осигурање. По њој, то показује да је екипа окупљена у „Гласу осигураника“ изузетно едукована, а њен професионализам огледа се и у томе што се задржала на нивоу стручности и укључивања у политичка збивања која увек имају додирну тачку са овом, и социјално и економски јако осетљивом проблематиком.

Славица Чедић, главни и одговорни уредник „Гласа осигураника“, у име редакције захвалила је на лепим речима, износећи уверење да ће редакција успети да и даље унапређује лист, уз велику подршку људи у кући уз чију је технику, финансијску и стручну помоћ остварен и досадашњи напредак.

читаоци, сарадници или саговорници – рекао је Слободан Здравковић, директор РФ ПИО, поздрављајући присутне званице.

– Славити јубилеј од 40 година није мала ствар. Нешто што је живело и траје толико година очито заслужује пажњу – нагласио је и потпредседник владе др Јован Кркобабић.

– Живимо у времену које од свих нас захтева један другачији приступ. Фонд у оваквом облику функционише од 1992. године, а од почетка прошле године извршена је и консолидација која је још више техничка него суштинска, очекује се и припајање војног фонда.

**Директор у разговору са
Љубишом Самарцићем**

**Карикатуриста Драган
Руменчић прима честитке**

Зато и предстоји озбиљна реорганизација. Формиране су три експертске групе. На челу прве налази се директор Фонда ПИО Слободан Здравковић и она ће радити

Захвалнице сарадницима

За успешну дугогодишњу сарадњу са нашим листом, подељене су захвалнице дописницима, сатиричарима, карикатуристима и запосленима у Фонду који су информацијама и објашњењима допринели да „Глас осигураника“ буде поуздано и темељно гласило о свим правима и обавезама из пензијско-инвалидског осигурања.

Захвалнице су добили:

Гојко Гојковић, Дејан Патаковић, Бора Ољачић, Драган Руменчић, Боко Миловановић, Миланка Иванчајић, Миодраг Неговановић, Славољуб Костантиновић, Данило Коцић, Балша Радовановић, Сава

Завишић, Живорад Димкић, Стево Панакијевски, Радомир Станојковић, Радојица Јовичић, Душан Старчевић, Раде Ђерговић, Слободан Дучић, Радивоје Јевтић, Горан Докна, Миодраг Стошић, Брана Николић, Миодраг Величковић, Драгош Јовановић, Радомир Гојковић, Нада Ђурин, Илија Кецојевић, Радомир Пејовић, Бранислав Рашић, Мирјана Мирков, Олга Андрић, Иван Мимић, Момчило Јовановић, Милица Даниловић, Александра Тодоровић, Жељко Симић, Иван Тодоровић, Соња Кишдобрански, Славко Имрић, Ђорђе Наумовски, Слободан Гамбер, Чедомир Француски.

на организационим, кадровским и техничким променама да би Фонд био у функцији благовременог и ефикасног опслуживања корисника. Биће смањен број запослених,

којих је сада око 4.000 широм Србије, а промена ће бити и у свим другим доменима, од јавних набавки до инвестиција – најавио је др Кркобабић.

На другом пројекту, реформи пензијског и инвалидског система, ради тим стручњака који предводи Радина Тодовић, државни секретар у Министарству

за рад и социјалну политику, рекао је још потпредседник владе:

– Узели смо у разматрање моделе пензијског система Немачке, Аустрије,

Презентација минуле четири деценије изазвала велику пажњу

Шведске и Словеније. Преиспитаћемо наш систем и на бази принципа који су садржани у пензијском систему ових земаља, урадићемо најбољи могући модел за нас који ће бити дуготрајан и одржив систем. Мада је планирано да се пројекат оконча средином 2010. године, могуће је да то буде и раније, можда већ у јануару наредне године.

У овом тренутку Фонд ПИО, по речима др Кркобабића, потражује око 150 милијарди динара (100 милијарди дуга и око 50 милијарди камата) по основу неплаћених доприноса:

– Дугују физичка али и правна лица, и то од сто хиљада па до милијарду динара по предузећу. Има међу њима и великих система. Не може се ни очекивати да у таквој ситуацији

Аплауз награђенима

Фонд и пензијски систем функционишу на најбољи могући начин. Због тога се ради и трећи пројекат, израда Централног регистра на чијем је челу Милица Даниловић. Централни регистар

ће садржати податке о сваком осигуранику, о томе да ли плаћа доприносе или не извршава ову обавезу. Сви осигураници ће бити регистровани, а успостављени механизам ће омогућавати да се обави наплата или да се санкционише неплаћање. Лист који сада прославља 40 година има задатак да о свему томе информише јавност, да буде наше око у свет и слика коју ће дати сваком пензионеру о његовом месту у том систему – рекао је др Јован Кркобабић.

Подршку напорима редакције изрекао је и др Мехо Махмутовић, председник Управног одбора РФ ПИО:

– Лист делује информативно и едукативно на читаоце и редакција максимално професионално обавља свој посао. У предстојећим реформама лист ће сигурно бити главни извор информација за све нас, до сваке куће ће моћи да стигне разумљиво тумачење свега што се током реформе догађа захваљујући „Гласу осигураника“.

Присутни су, пратећи презентацију коју је припремио Игор Стојановић, виши стручни сарадник за односе с јавношћу, а представила Јелица Тимотијевић, директор Сектора за односе с јавношћу РФ ПИО, могли да се подсети како се од првог броја до данас „Глас осигураника“ развијао, растао и сазревао, али и како се мењао цео систем

Окупили се председници УО: Марија Тодоровић, др Мехо Махмутовић и др Јован Кркобабић

Директор Здравковић са претходницима Милијаном Поповићем и Јованом Пејићем

Дејан Патаковић се захвалио и афоризмима

пензијско-инвалидског осигурања што је лист током четири деценије помно пратио и бележио.

Весна Анастасијевић

Телеграми – честитке

Драги пријатељи, честитајући вам јубиларну годишњицу – 40 година рада, желим да истакнем да је „Глас осигураника“ ретко гласило у нас које читаоцима пружа како неопходне информација из разних области живота, тако и стручна упутства која могу да користе у остваривању својих права из пензијског, инвалидског и здравственог осигурања. Због свега тога „Глас осигураника“, који сваки даном постаје све квалитетније и модерније гласило, у пензионерској популацији је незаменљиво штиво које се преноси са једног на већи број читалаца.

За Савез пензионера Србије и његове чланице веома је значајно што се у „Гласу осигураника“ објављују подаци и о раду пензионерских организација, њиховим активностима, бројним сусретима и дружењима чланства и размени искустава у раду.

Надам се да ћете и убудуће још више улагати напоре да постане у свом рангу најбоље гласило у Србији. То вам од срца жели ваш велики поштовалац и сарадник,

Ђуро Перић, в. д. председника Савеза пензионера Србије

* * *

Пријатељима из Редакције искрене честитке за јубилеј, за очувани интегритет и достигнути професионални врх, са жељама да обележите још оваквих јубилеја, жели дугогодишњи сарадник и предани читалац,

Божидар Цекић са полумилионским чланством Савеза инвалида рада Србије

* * *

Поводом вашег јубилеја 40 година излагања „Глас осигураника“ шаљемо вам честитке са жељом да и даље, без обзира на године, будете објективни у информисању и радо читани међу свим генерацијама.

Још једном искрене жеље да и неке будуће јубилеје дочекамо још бољи и успешнији.

Директор Филијале Зајечар Велика Урошевић са запосленима

Главобоље због вишкова

После седмогодишње припреме, 1982. донет савезни закон, уводи се одређивање пензија према платама из десет најповољнијих година и припрема обавезно осигурање земљорадника

У 1982. години, која је најављена као година великих тешкоћа, Републичка самоуправни интересна заједница пензијског и инвалидског осигурања бележи трећу годину пословања с губицима: расходи за инвалидске, старосне и породичне пензије већи су од

осигурања радника доноси Програм стабилизације. Тражи се начин за заустављање великог прилива инвалидских пензионера и одлучује да у 1982, без обзира на то што се поједине организације удруженог рада налазе у тешкој материјалној ситуацији, неће бити ослоба-

✓ **У 1982. години просечна зарада била је 11.918 динара, просечна пензија 7.127, а највиша (85 одсто највишег основа) – 30.728 динара**

планираних, број пензионера, уместо пет, порастао је за шест одсто, већи су издаци и за накнаде за запошљавање и опоравак инвалида, за лечење у рехабилитационим центрима...

А стручњаци су прогнозирали да ће се, уз постојећу стопу доприноса, губици наставити и следеће, 1983. године, и да ће износити око 7,5 милијарди динара.

Извршни одбор Скупштине Републичке СИЗ пензијског и инвалидског

ђања од обавеза плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање.

Због тешке материјалне ситуације и препоруке Извршног већа Скупштине Србије да се заштити стандард најугроженијих делова становништва, а међу њима и пензионера, Републичка заједница у марту 1982. доноси одлуку о ванредном повећању свих пензија до 4.690,10 динара (колики је гранични износ најнижег пензијског примања) и исплати

У ОВОМ БРОЈУ

НОВИНЕ У СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ ПЕНЗИОНЕРА

УСТАНОВЉЕНА ЗНАЧАЈНА ПРАВА

Стр. 3

САВЕЗ ПЕНЗИОНЕРА ПРЕДЛАЖЕ

ПРОМЕНАМА ПРИСТУПИТИ РАЗЛОЖНО

Стр. 4

СА САВЕТОВАЊА О ДРУШТВЕНОЈ ЗАШТИТИ ИНВАЛИДА

САМО МАЛО МЕСТА ПОД СУНЦЕМ

Стр. 7

ЕДУКАТИВНИ СЕМИНАР „УПРАВЉАЊЕ И РУКОВОЂЕЊЕ У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА“

НОВА САЗНАЊА НИСУ НИКАД СУВИШНА

Стр. 12

Траје јер вреди

Наш лист читам од првог броја, јер сам се маја 1969. године запослио у Комуналном заводу за социјално осигурање у Ђуприји и цео радни век провео радећи у области пензијског, инвалидског и здравственог осигурања.

Бавећи се социјалним осигурањем, „Глас осигураника“ ми је био од велике помоћи јер сам у њему могао да прочитам текстове из домена позитивног и упоредног права. Једноставно, учио сам из њега, био ми је стручна потпора пошто ниједан други лист није објављивао текстове који су се односили на инострано осигурање, осигурање по међународним споразумима, како у области ПИО тако и у области здравственог осигурања.

Много тога би похвално могло да се напише о нашем листу, али му је највеће признање што прославља јубилеј од 40 година. То је знак да дуго траје, а траје дуго зато што вреди.

Такав је наш лист.

Мирослав Мишковић,
правник из Јагодине

И онда је било дилема да ли су пензије зарађене

65,66 динара корисницима заштитног додатка. Месец дана касније, следи повећање свих пензија за 7,7 одсто, а оне пензије које су после те повишице биле ниже од 5.042,95 динара повећане су за још 1,4 одсто.

После седам година припрема и разматрања, и само два месеца јавне расправе, 22. априла 1982. Скупштина СФРЈ усвојила је савезни Закон о основним правима из пензијског и инвалидског осигурања, с почетком примене од 1. јануара 1983. године.

С обзиром на важност прописа, можда су биле разумљиве вишегодишње припреме, али у Савезу пензионера и Извршном одбору Републичке СИЗ ПИО били су изненађени изузетно кратким временом за изјашњавање. Да је усклађивање пензија најосетљивије питање у систему пензијског и инвалидског осигурања показало се и овога пута, али закон није испунио очекивања пошто је предвиђао обавезно усклађивање пензија са растом номиналних лич-

ПЕНЗИЈЕ СУ ОГЛЕДАЛО ДРЖАВЕ

● Нередовне исплате и закашњења рупе углед и ауторитет државе ● Овакве појаве нису забележене од рата па овамо ● Право на пензију је стечено на основу Устава и Закона па стога свако закашњење у исплати, пензионери доживљавају као грубу повреду својих права

Председништво Савеза пензионера СР Србије сматра да истинити интереси државе и државних органа у СР Србији и да је обавеза ову велику величину незадовољству и немирности око 600 хиљада пензионера који своју пензију нимају код Републичке СИЗ пензионског и инвалидског осигурања радника у Београду, која је изазвана нередовним исплатама пензија.

■ НЕРЕДОВНА ИСПЛАТА СТВАРА ПСИХОЗУ НЕСИГУРНОСТИ

Наиме, у последњих неколико месеци дошло је до већих или мањих закашњења у исплати пензија.

заснованих општих аката загарантованих законом и што је најзначајније зарадених и материјално окупираних дугогодишњим улагањем и радом. Не опколино је имати у виду да нередовна исплата пензија код пензионера слаби и подрива поверење у правну државу и њену способност да обезбеди редовно остваривање стечених, зарадених и законом загарантованих пензија. Са тим се везано отварају питања, која се отварају постављају, шта је са средствима која су пензионери улагали у пензијске фондове и ко је и на шта утрошио та средства.

Обраћамо се Скупштини СР Србије не само због озбиљности проблема изазваних нередовном исплатом пензија, већ и као од-

зивања на одговорност свих органа и појединаца због чијег је деловања и понашања дошло до наведених нежељених последица.

Сматрамо, такође, да би Скупштина СР Србије требало да код органа федерације а посебно Савезног извршног већа које свакодневно наглашава потребу дисциплинованог извршавања свих својих обавеза, затражи да федерација у што краћем времену измири сва своја дуговања за бочачке пензије и држа права која имају на терет буџета Федерације, имајући у виду да би се тиме знатно отклонио проблем редовне исплате пензија.

■ НАРУШАВАЊЕ УГЛЕДА ДРЖАВЕ

Истовремено смо мишљења да би код савезних органа требало покренути иницијативу да се омогући селективни приступ у погледу краткорочних кредитирања у сврху исплате пензија, будући да се ради о

пензијама као зараденим мањима, што значи да се не би доводили у питање ни програма реформе у току.

Поново наглашавамо да појавама и стањем у вези исплатом пензија, које и повољно одражава и на повољно одражавају стање личних доходака додима пензионисаних на нарушава углед и ауторитет државе, и већих органа, и у виду да овакве појаве биле забележене у читавом исплатном периоду и под великим материјалних и људских са којима се државно савезало у свом развоју, ико пре верујемо да Скупштина схватиће озбиљност овог нашег обраћања и плаћено извршење да се напуну на потребно развија да ће уследити прецизно извршење и додима ма

ПРЕДСЕДНИШТВО
САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА
Владимир БОРЕ

Стална борба за положај пензионера

них доходака у претходној години, а остало препустио републикама да утврде према својим потребама и могућностима. Међутим, од савезног закона се управо очекивало да пресече „шаренило“ у републикама око усклађивања пензија, које

Једна од значајнијих новина била је брисање густине стажа као додатног услова за стицање права на пензију и на новчану накнаду за телесно оштећење, а промењено је и дотадашње правило да се пензија одређује према просечном

ризују да би се избегли негативни ефекти инфлације приликом утврђивања пензијског основа.

Обавезним пензијским и инвалидским осигурањем обухватају се и радници који раде мање од половине пуног радног времена, умањење старосних пензија код превременог пензионисања „орочава“ се до навршавања година живота за пуну пензију, док је право на повећање пензије по основу учешћа у НОР-у дато и корисницима превремене пензије.

У 1982. години констатован је поражавајући податак да је добровољном пензијском и инвалидском осигурању, од 1. јануара до 31. октобра претходне године, приступило само 138 земљорадника, и то, углавном, старијих од 50 година, од којих се већина определила за најнижу основицу осигурања.

Те, сада давне 1982. године, аутопревозници, угостиоци, таксисти, занатлије и други који су се бавили самосталним радом очекивали су „свој“ пензијски закон: Нацрт закона о пензијском и инвалидском осигурању радних људи који самостално обављају делатност личним радом достављен је на разматрање већини Скупштине Србије.

✓ **У 1983. години просечна плата износила је 15.161 динар, просечна пензија 9.131, а највиша 37.828 динара; заштитни додатак био је 7.420, а додатак за туђу негу и помоћ 6.999 динара**

је често било камен спотицања. Незадовољни су били и инвалиди јер су сматрали да су у закону занемарени, нису били бољег расположења ни пољопривредници...

личном доходу из последњих десет година: за пензијски основ почиње да се узима десетогодишње раздобље које је најповољније за осигураника, а лични доходи почињу да се валор-

40

1969-2009.

ГЛАС ОСИГУРАНИКА

Више о здравственој заштити

Велико ми је задовољство да вам честитам јубилеј – 40 година од оснивања. С обзиром на то да сам се запослио знатно пре 1969. године и да сам цео радни век провео у Министарству здравља Србије и у Републичкој СИЗ здравствене заштите и здравственог осигурања, имао сам могућност да пратим часопис од првог броја па све до данас.

Док је часопис покривао и област здравствене заштите, често сам објављивао текстове који су у датом тренутку били актуелни.

Бројна популација пензионера, будући да су они значајни корисници здравствене заштите, заинтересована је за рационално и ефикасно функционисање здравствене службе. Било би корисно ако део простора часописа посветите здравственој заштити пензионера.

Са жељом да дуго трајете и непрекидно унапређујете рад,

срдчан поздрав,
Драган Младеновић,
дипломирани економиста,
Нови Београд

Пензионери су те године имали неколико повећања пензија, а примили су и регрес од 850 динара. На крају године, на послед-

њем заседању Скупштине Републичке заједнице ПИО, одлучено је да се од 1. јануара 1983. године пензије аконтативно повећају за 21 одсто у односу на јунске, да се повећа додатак за туђу негу и помоћ (на 6.101,90), заштитни додатак и новчане накнаде за телесно оштећење (на 1.557,70 динара).

Међу првим одлукама Републичке заједнице у 1983. години било је повећање стопе доприноса зарад смањења губитка: за раднике у ванпривреди стопа је повећана на 13,5 одсто, за запослене у привреди износила је 7,35, док су ОУР-и плаћали допринос по стопи од 13,5 одсто.

Вишегодишњи захтеви рудара у рудницима са јамском експлоатацијом доби-

Сеоба у ПШ

Пре 27 година одлучено је да се месечне припадности пензионерима, којих је у то време било око 500.000, више не исплаћују преко Службе друштвеног књиговодства већ преко Поштанске штедионице, било на текуће рачуне или на кућну адресу.

ли су завршницу у одлуци о усклађивању пензија коју је донела Скупштина Републичке заједнице: рударске пензије повећане су од 1. јануара 1983. за 28 одсто, па је пензија од, на пример, 3.000 динара (а таквих је, нажалост, било много) порасла за 1.960 динара.

Јавност у то време закупља Нацрт закона о ПИО СР Србије, о коме је јавна расправа била боље организована него поводом нацрта савезног закона, чија се примена очекивала од 1. јула 1983.

Пензије почињу да касне и то се већ осећа са априлском исплатом. Сваки динар прихода усмерава се у исплату пензија, па и средства предвиђена за изград-

ПРЕДЛОЗИ • ОЦЕНЕ • МИШЉЕЊА

НЕПОЗНАВАЊЕ ИНОСТРАНИХ ПРОПИСА

● Због непознавања прописа, многи гастарбајтери остају без права на пензију ● Све финесе иностраних прописа не знају ни наше надлежне службе

У последње време велики број наших људи враћа се са рада у иностранству. Неки, пошто су завршили свој радни век, и добили заслужену пензију, други, са минималним радним стажом, враћају се у земљу оставивши без посла.

Многи од њих, не знају, или нису довољно обавештени, како да остваре нека своја права која проистичу из радног односа у тим земљама. У таквим случајевима потребна је помоћ наших стручних служби — нашег Органа социјално осигурања — који је дужан да даје сва потребна упутства тим људима о томе

како да остваре своја права проистекла из здравственог и пензијског осигурања. Те службе у већини случајева то и чине.

Догађа се, међутим, да у прописима иностраних здравствених и пензијских служби, постоје извесне финесе у тумачењу које се не могу упознати читањем литературе. Зато је потребно, а ја мислим и неопходно, да с времена на време, поједини наши људи квалификовани у овим областима посете поједине земље и на лицу места разјасне извесне недоумице у тумачењу

прописа а и сазнају неке нове моменте.

Због недовољног познавања прописа средстава наших људи, уплаћивана за социјално осигурање у страним земљама, остају у тим земљама, што је велики губитак и за наше људе и нашу земљу.

Недавно сам прочитала у „Гласу осигураника“ одговор правника неком нашем грађанину, или грађанки, да не могу очекивати никакву примана од шведског органа социјално осигурања с обзиром на то да су у тој земљи радили кратко време, можда две-три године. Из искуства моје пријатељице, познато ми је да се и са тако кратким стажом имају нека минимална права, на пример минимална пензија, под условом да се у току рада у Шведској уплаћивао социјални допринос. На-

ме шведска служба, код минималног радног стажа у њиховој земљи, узима за остварење минималних права код ње ховог социјалног осигурања, део стажа из земље страних ако је у њој радио, да би и омогућила да оствари у ње ховој земљи минимално право што није за занемаривање.

Баш због оваквих деликатних случајева, потребно је з наших људи из стручних служби Пензијске заједнице постоје у току године земље са којима имамо закључене конвенције и разјасне са њиховим службама спорне случајеве за које нису сигурни, се могу решити на овај или онај начин.

У нади да ћете обратити пажњу на студије својих „осигураника“ и читалаца, ја и поздрављам.

Радмила СТУЉИЋ

Због незнања многи остали без права

њу пензионерских станова и опоравак и рекреацију.

Ипак, пензије настављају да расту: пошто је просечан лични доходак у 1982. порастао за 26,9 процена, а пензије од 1. јануара 1983. за 21 одсто, то је преостало да се пензионерима исплати дуг од 5,9 одсто, односно да се за толико повећају пензије од 1. јула. Већ у октобру уследило је ново повећање пензија за три процента, што је представљало први корак ка усклађивању пензија не према 50 већ према 60 одсто раста личних доходака.

У ситуацији угрожености животног стандарда, на иницијативу Синдиката почела је јавна расправа, у коју су се укључили и пензио-

нери, о томе да се сачини социјална карта за сваког осигураника и пензионера. Недоумица у вези са тим је било много, а чини се да су остале и до данас буду-

ном раду, по Закону о привременој забрани располагања, сви вишкови иду у депозит Народне банке Југославије до краја 1985. године...

Прво је стопа доприно-

у 1984. просечна зарада била је 21.718 динара, просечна пензија 12.301, најнижа 9.037, а највиша 48.653 динара

ћи да се од покушаја није ни одмакло.

Али, 1984. година почиње мукама друге врсте: због инфлације и повећања стопе доприноса, процењује се да ће вишак прихода над расходима премашити две милијарде динара. Главна преокупација је — шта урадити са вишком? Јер, уколико се вишак не врати удруже-

са из дохотка смањена, уназад, за целу 1983. годину, затим је разматрано да се део вишка, од 1,7 милијарди, врати привреди, а остатак, 300 милиона, усмери кроз повраћај уплаћеног доприноса организацијама из области железничког саобраћаја, као и да се ова бериџет искористи да пензије од 1. јула (1984) почну да се усклађују до износа 70 одсто личних доходака (ваља подсетити да је савезним законом било предвиђено да се најкасније до краја 1986. године спроведе усклађивање пензија са текућим кретањем личних доходака).

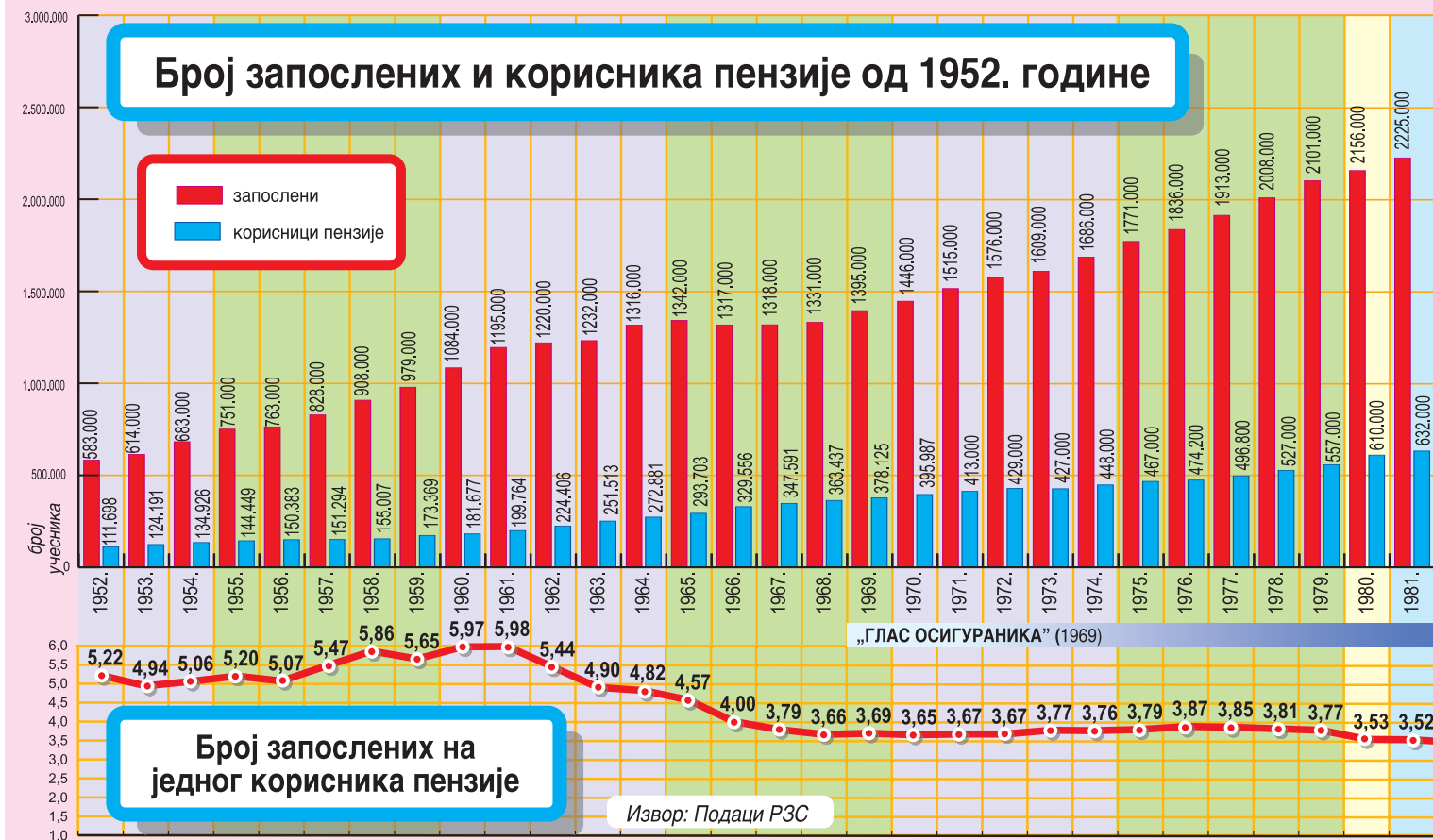
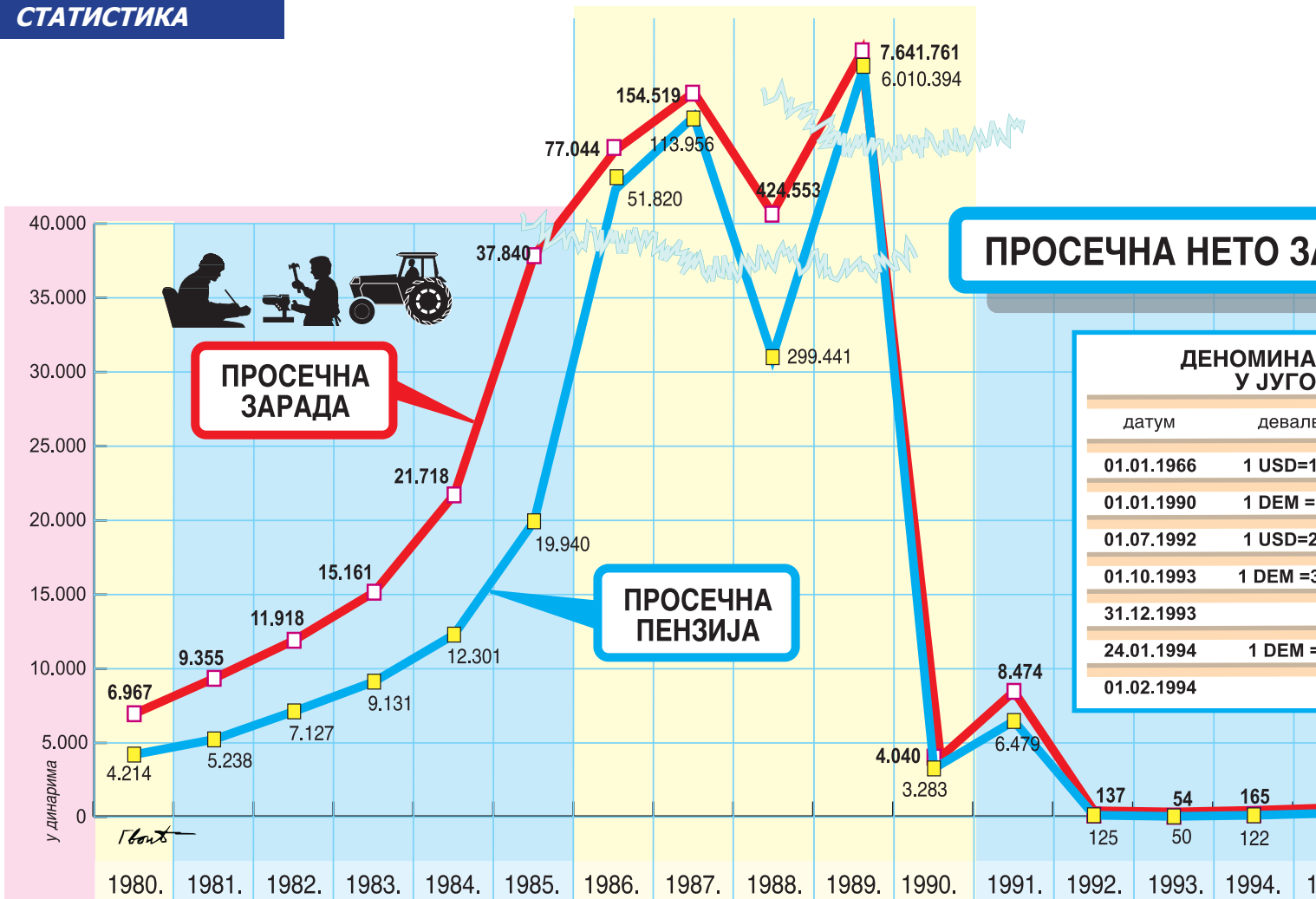
Ма како чудно звучало, може се рећи да је крај те, 1984. године дочекан са главобољом због вишка који је са процењене две, нарастао на 20 милијарди динара. Договорено је да се средства врате привреди, да се стопа

Дејан Патаковић

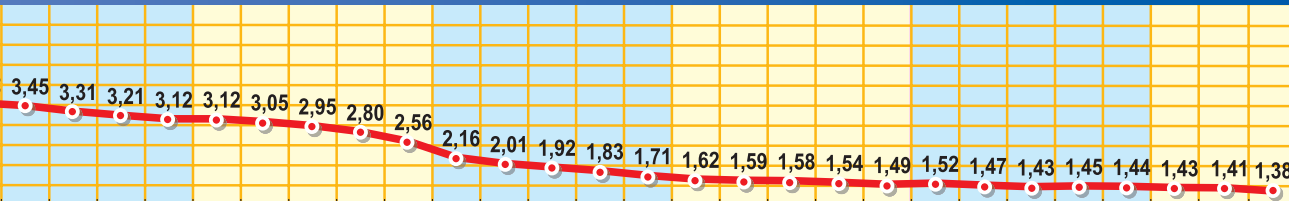
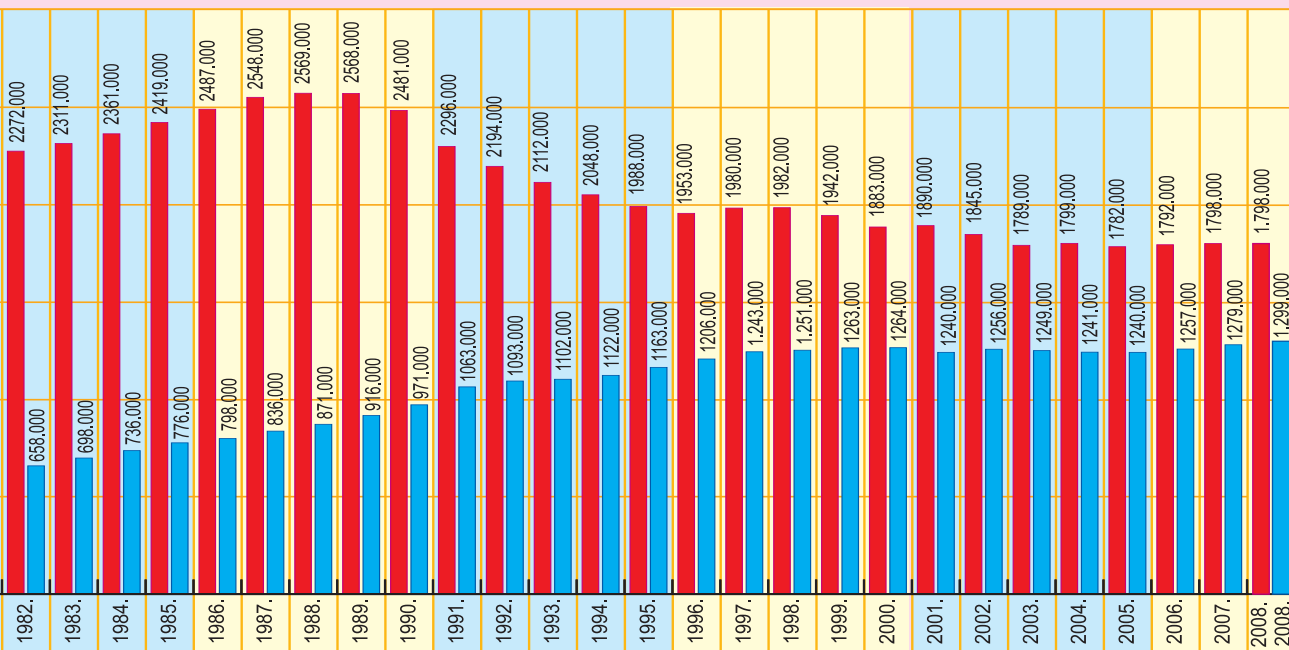
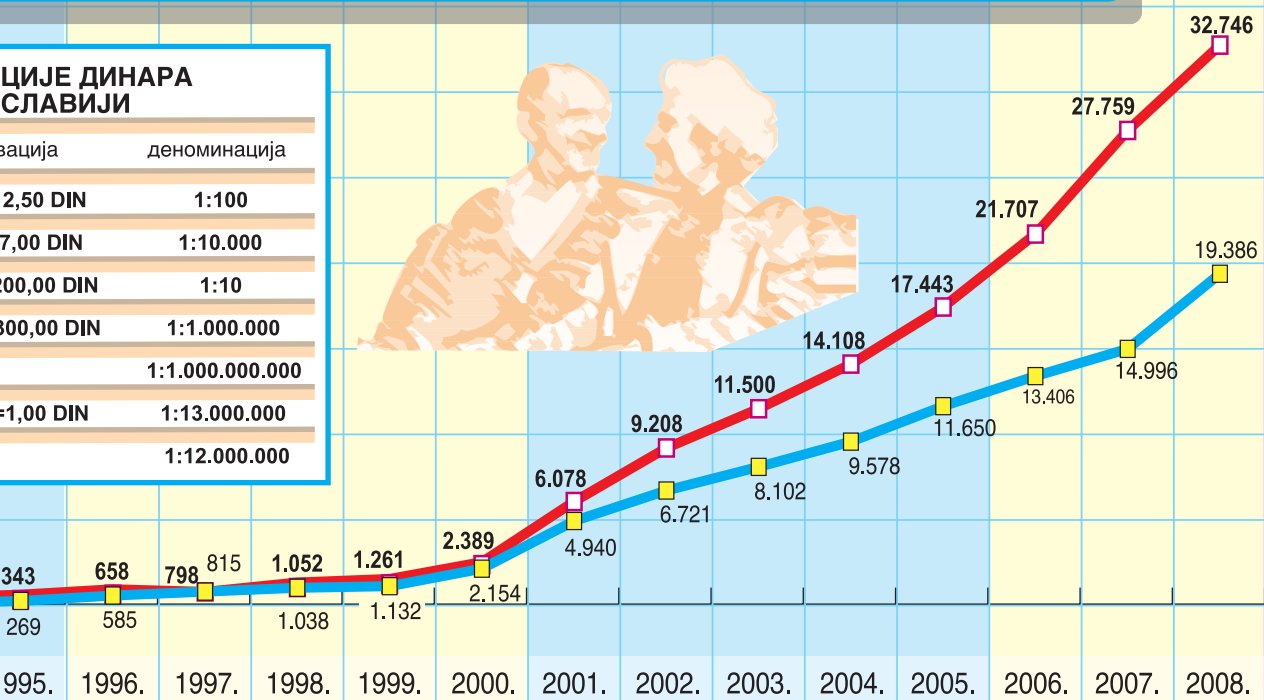

Припремили: Нада Ђурин и Радомир Гојковић

ПЕНЗИЈА И ПРОСЕЧНА ПЕНЗИЈА (од 1980 . до 2008. године)

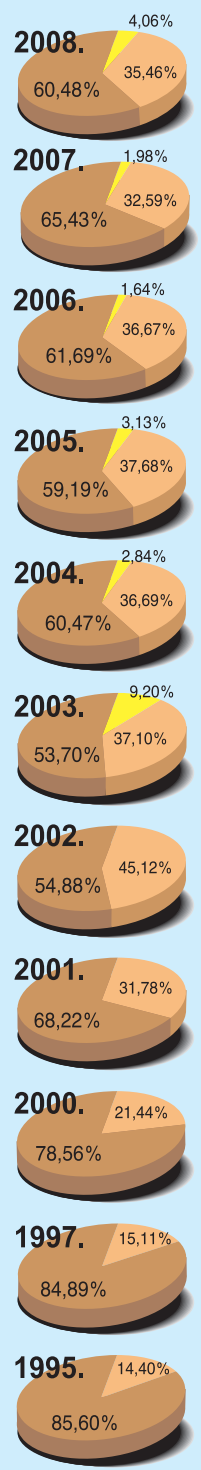
СТАРИЦЕ ДИНАРА СЛАВИЈИ

вредност	деноминација
2,50 DIN	1:100
7,00 DIN	1:10.000
100,00 DIN	1:10
100,00 DIN	1:1.000.000
	1:1.000.000.000
1,00 DIN	1:13.000.000
	1:12.000.000

ПРИХОДИ

- доприноси
- буџет
- остало

Графички дизајн: Хаџи Љубиша Гвоић

Купус – храна и лек

Читала сам да су археолошки налази потврдили да се купус користио још у камено и бронзано доба, и данас се користи на целој планети, а постоје и друге врсте поред оних које се узгајају у нашој земљи. Тако, кинески купус је мекши од нашег и богатији витаминима и може да се набави на неким пијацама и у продавницама. Кажу, купус је и храна и лек. Ко није чуо да се сок од купуса препоручује онима који болују од чира на желуцу или за облоге од листова купуса за упална места, нарочито колена? Због богатства храњивих састојака, купус треба јести што чешће, нарочито свеж. Ако се купус кува, треба настојати да остане што сировији, да се не раскува.

Салата

Свеж купус исечен на танке резанце, посољен да омекша, па притиснут рукама да се одвоји сувишна со, преливен сирћетом и уљем, уз евентуално мало бибера, уобичајена је салата која може и да досади. Зашто не пробати нешто ново? Рецимо, у исецканих 500 г свежег купуса (претходно посољеног и изгњеченог) додати: нарендану киселу јабуку, мало млевеног бибера и децилитар јогурта; 100 г пропрженог и млевеног кикирикија, сирће, уље и бибер; у осољеној води пет минута барити две очишћене шаргарепе, извадити их па у исту воду спустити малу главицу карфиола и кашику сирћета и такође барити пет минута; шаргарепу исећи на

штапиће или колутове а карфиол на цветиће и умешати у купус уз додатак сирћета и уља.

Ко воли да експериментише, може да прави и друге комбинације.

Са тестенином

Пола килограма белог купуса, пожељно кинеског јер је мекши и бога-

тији витаминима, 200 г спанаћа, 100 г шаргарепе, кисела јабука и 150 г обарене тестенине од хељде или интегралног брашна може да се прелије сосом: у 2 дл јогурта умешати кашичицу алеве паприке, две кашичице уља и две кашике зачинског лишћа.

А ево још неких салата од поврћа које могу да буду комплетан оброк.

Келераба

Пола килограма свеже младе келерабе (ако је старија, обари се), по 100 г пиринча, парадајза, тофу или другог сира и воћа по избору (црно грожђе, малине, поморанџе и др.) и кашика рена или љута папричица. Сос: скувати 100 г леблебија (љуспице бацити), оцедити и самлети, односно измиксати. На кашици уља кратко

пржити мању рендану главицу црног лука, додати леблебије и полако, уз стално мешање, сипати воду у којој су куване док се не добије густ сос и, при крају, додати две кашике соја соса и кашику першуновог листа.

Кромпир

Пола килограма кромпира обареног у љусци, оцеђена конзерва туњевине или 200 г барене скуше, 150 г руколе. Сос: пола везе ситно сецканог першуна, 100 г киселих краставаца, 50 г капара, четири усолјене сарделе очишћене од кости и соли или 5-6 сардина из конзерве (или одговарајућа количина сардел пасте), по веза црног и белог младог лука или одговарајућа количина у главицама, једна црвена паприка печена на плотни и

очишћена од семенки, пола кашичице бибера, по четири кашике уља и сирћета и све измиксати.

Паприка

Пола килограма печених и очишћених паприка, 150 г ћурећих прса у цреву или барено пилеће бело месо ситно сецкано, 200 г зелене салате, 50 г пропржених и исецканих плодова (орах, пистаћи или кикирики). Сос: 1,5 дл густог киселог млека, четири чена или два струка младог белог лука, кашика уља и пола кашичице бибера и соли.

Парадајз

Пола килограма парадајза, 200 г димљеног лососа или неке барене рибе, једно тврдо кувано беланце, 50 г маслинки без коштица и по 100 г ротквица и краставаца. Сос: две кашике листова босиљка, тврдо кувано жуманце, кашика клица, пола каш-

чице бибера, четири кашике маслиновог уља и две кашике ароматичног сирћета, умутити миксером.

Пензионерка Кова
(У следећем броју:
јела од купуса)

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Песма која слави рад

Има ли и данашње време своје Сиротановиће и како их задржати у уверењу да је труд вредан и да га друштво поштује

Скоро сам, чедо моје, упалила радио, да мало одморим очи од оних слика по телевизији, и клацкалица требају ли опет избори, 'оће л' бити ил' неће; 'оће л' кресат буџет, 'оћемо ли на тај Шенген; који је тајкун добио заштитно комшијско држављанство, и ди се дело оних сто милиона евра од НИС-а...

И чујем на радију како је један млад човек, доктор наука, основао удружење, чији је циљ да поврати вредност и достојанство раду.

Сетим се ома, љуби те баба, оног времена кад је то, у оној нашој великој домовини, која се тада звала ФНРЈ, нешто и значило. Био је један рудар, Алија Сиротановић, који је пребацивао норме у том свом послу зарађујући за „леб од седам кора“. Био је поштован и он, и други који су радили ударнички. Чак је његова слика била и на новчаници од тадашњих 20.000 динара.

Остало је записано да је у јулу 1949. године, он са својих осам комората из Рудника мрког угља Бреза, за осам сати рада ископао 152 тоне угља, да су пребацили норму за 215 одсто, и срушили рекорд неког Руса за 50 тона. Сад ће ускоро, 24. јула, бити 60 година од тог догађаја.

Овај рудар је постао херој социјалистичког рада и носилац многих одликовања, мада се сада прича да рад ни у тадашњем режиму није био на цени, и да су Југословени добро живели не захваљујући раду, него кредитима са Запада!

Рудар Сиротановић је, како му и презиме говори, умро у беду, баш не-

где пред овај рат, када се распадала заједничка нам домовина...

Видиш, дете моје, шта ти је старост. Почнем о том младом доктору наука из данашњих дана, а вратим се у доба своје младости, кад смо сви били пуни идеала. Али, док сам га слушала како прича о томе да ће са својим, исто младим и школованим колегама, чинити све да врати достојанство раду, помислих како и он има идеале, обрадовах се и уплаших истовремено, и помолих богу да не одустану.

Он је, каже, док је студирао, полагао све испите на време, а преко лета радио по иностранству – научио четири страна језика, и зарађивао за даље школовање. То је наставио и док је учио за магистра, а и доктора. Није имао времена да дане и ноћи седи по кафићима и псује државу за ово и оно. Изгубио је, при том, многи другова, јер није могао да их прати у њиховом „разочарању“, него је окупљао вредне младе људе са којима је радио разна истраживања.

Тако су они дошли до закључка да с овима, што васцели дан и ноћ проводе у сопственој досади трошећи родитељску црквицу баш и неће имати успеха, али да ове млађе генерације, основци и средњошколци, могу да прихвате знања и веровања у вредност рада.

Верујем, чедо моје, да ће им просветно Министарство дати прилику да уђу у школе, и заинтересују наставнике и млађарију за своје идеје и пројекте.

Може то бити добро и да успе! Читала сам ја да се праве разни кампови у које иду ђаци жељни нових

знања, којима је оно што уче на часу мало и досадно, који желе да истражују природу, попут оних ученика што иду у Петницу. Па млади математичари, физичари, проналазачи и сви који освајају медаље на такмичењима по свету, о чему се зна много мање него о хаљинама и ципелама естрадних „звезда“.

Ето, баш сам неки дан чула од Милесине снаје како је хор Натошевићеве основне школе освојио у Чешкој прво место међу хоровима музичких школа, а оркестар прво место у Србији. Сви су се радовали и припремили у школском холу лепо дружење деце, родитеља и наставника. Позвали су на време и новинаре, да им испричају како су, шетајући градом, наишли на прелепу позорницу у облику шкољке, попели се и отпевали „Боже правде“; како су им окупљени пролазници аплаузима измамили цео концерт; како су се радовали када су чули да је њихова, школа из Србије победила...

Нико од новинара није дошао – било је „важнијих“ тема тога дана.

И сад, питам се ја, а питала бих и тог младог доктора, како да се та дечица, која су с радошћу вежбала, одвајајући сате и сате од игре и обавеза, и постигла велике успехе, задрже у уверењу да је рад вредан, и да га друштво поштује.

Можда је погрешно и директор школе што у позивници за медије није написао нешто у смислу „да је дошло до физичког обрачуна родитеља и наставника“. Онда би дошли сви позвани. Била би то вест за насловну страну.

Унука Ика

ПЕНЗИОНЕРИ КАО ПОЛИТИЧКИ ФАКТОР У НЕМАЧКОЈ

Борба за гласове седих

Уочи савезних избора до којих је остало још пет месеци, две највеће партије се удварају старијим бирачима, не марећи за рачун који ће стићи сутра

Да ли ће Ангела Меркел поново бити немачка канцеларка, или ће место препустити социјалдемократском ривалу, а садашњем партнеру у „великој коалицији“, Франку Валтеру Штајнмајеру? Поузданог одговора на то питање у овом моменту нема, али се веома добро зна чији ће гласови бити одлучујући када се на бирачким местима буде расплитала ова дилема: гласови немачких пензионера.

У најмногољуднијој земљи Европске уније и најјачој европској економији, утицај „седих“ гласача, оних у добу преко 60 година, никад није био јачи него уочи ових избора. Док се чланство у две партије, Хришћанско-демократској унији (ЦДУ) и Социјал-демократској партији (СПД) смањује, утицај пензионера као политичког фактора расте.

Најбољи доказ за то је консензус у кабинету Меркелове постигнут прошлог месеца приликом изгласавања одлуке да се, упркос економској кризи која је погодила и Немачку привреду – пензије не смањују, односно да се обеснажи правило које је било деценијама, а по којем су пензије расле или се смањивале у складу

са растом или падом просечних плата. Одлука ће бити примењивана како у овој, тако и у следећој години.

За 20,2 милиона пензионера, четвртину становништва Немачке, ово је, разуме се, добродошло, поготово с обзиром на чињеницу да је влада пре тога такође постигла сагласност да се пензионерска примања повећају за 2,4 одсто у западним покрајинама, односно за 3,38 одсто у источним, где је незапосленост већа. То је било друго узастопно повећање у минулих 12 месеци.

На изборима 2005, пензионери су поделили своје гласове између ЦДУ и СПД, обе партије добиле су по 35 одсто и биле принуђене да се, иако су и идеолошки и програмски ривали, удруже. Зато овога пута нико не жели да ризикује и да наљути пензионере, јер би свака промена њиховог политичког расположења могла да има значајне последице на немачкој политичкој сцени.

Пензионери су, дакле, заштићени, што се не би могло рећи за оне у активном радном добу који због светске кризе остају без посла, раде скраћено радно време или су принуђени

да прихвате ниже плате. Традиционални бонуси, као што је екстра чек уочи Божића, већ су укинута, као и 13. плата која је била пракса у многим корпорацијама.

Немачки пензијски систем иначе почива на подједнаком доприносу послодавца и запослених који износи по 19,9 одсто од бруто месечне плате. Прошле године, када су плате после државне пензије су повећане за 1,1 одсто. Ове године би, да је правило остало на снази, морале да буду смањене, али су коалициони партнери одлучили да се то у овој, изборној години ипак не догоди.

Та брига за пензионере постаје разумљивија кад се демографски трендови пројектују на политику. Више од 46 одсто хришћанских демократа које предводи Ангела Меркел старије је од 60 година, што је, у односу на 1990, повећање за 16 одсто. Слична ситуација је и код социјалдемократа, где је овај удео у структури партијског чланства 44 одсто – у овом случају реч је о повећању од 20 одсто за последње безмало две деценије.

Чланство у обе велике партије није при том само остарило него се

Шпанци продају органе

и смањило у апсолутним бројкама. Док је 1990. у редовима ЦДУ било 790.000 оних са партијским књижицама, данас их је нешто више од пола милиона. Још гора ситуација је у СПД, који су са више од милион, спали на само 550.000 чланова.

Демографски тренд у Немачкој је сличан као и у другим западним друштвима. Према оцени директора Берлинског института за становништво и развој Рејнера Кинхолца, земља је тренутно „у другој рунди процеса старења“.

– Није проблем само у томе што се рађа мање деце – образлаже ситуацију овај експерт – већ што нема довољно одраслих који могу да имају децу.

Немачка је зато на планетарној скали у друштву земаља са најнижим постотком деце у односу на укупно становништво.

Према пројекцијамa поменутог института, пропорција Немаца у добу преко 60 година у следећих 20 година ће порастати за трећину, док ће укупан број становника наставити да се смањује, што је процес који је почео 2003. Немачка данас има нешто више од 80 милиона душа, а пројекције показују да ће овај број опасти на око 70 милиона.

Последица тога биће мањак радне снаге који ће се осетити већ после 2010. када генерацији послератне „бејбубум“ генерације почну да се пензионису. То ће се видети у свим економским показатељима, од бруто националног производа до продуктивности.

Наравно, највећи удар претрпеће систем социјалне сигурности, пре свега због тога што се он не финансира из штедње, него се свота од око 700 милијарди евра која се годишње троши у ове сврхе прикупља 40-процентним опорезивањем бруто плата активних радника. Кад се узме у обзир да број запослених с једне стране има тенденцију смањивања, а број пензионера се повећава, онда је јасно да мањак може да се намири једино већим узимањем од оних који раде.

Сваког Немца који је на некој социјали, пензијској или некој другој, данас издржавају 2,2 запослена радника. Средином века овај однос ће бити сведен на 1,3 запослених на једног пензионера.

Засад је то, међутим, у другом плану. У првом је како добити изборе. Политичари су у овом моменту заинтересовани за гласове седих – а о проблемима ће мислити после.

Милан Бекин

Мрачна трговина органима, која се најчешће доводи у везу са сиромашним земљама, први пут је стигла и у западну Европу, пише британски лист „Сандеј тајмс“ – шпански огласи „бубрези на продају“ појавили су се на интернету, док многи Шпанци покушавају да саставе крај с крајем у земљи с највишом стопом незапослености у Европи.

Лист наводи примере презадужених очева у раним четрдесетим

годинама који су објавили оглас о продаји бубрега по цени од 20.000 до 180.000 евра.

Шпанска полиција је покренула истрагу о овој све раширенијој пракси, мада представник удружења шпанских потрошача каже да у условима економске кризе нико не може да спречи људе да посежу за разним начинима преживљавања.

Ни реч о кризи

Владимир Лаптев, шеф локалне управе области Ногинск, 50 километара источно од Москве, издао је директиву којом се функционерима забрањује употреба израза „економска криза“ у јавности.

Уколико неки функционер намерно помене кризу, може добити отказ, а ако му се омакне, може остати без награде.

– Ми смо овде створили све услове за нормалан рад, а ипак има људи (у локалним предузећима) који отпуштају запослене, смањују обим посла – изјавио је Лаптев листу „Комерсант“. – Под изговором финансијске кризе, они одбијају да извршавају своје обавезе. Криза је у њиховој глави, не у економији.

Лаптев је рекао да не сматра да нова директива крши право функционера на слободу изражавања, по њему то је исто као „кад запосленим женама забраните да на посао долазе у мини сукњама“.

Мирољубиви Нови Зеланд

Најмирољубивија земаља у свету, по недавно објављеном „Глобалном индексу мира за 2009. годину“, јесте – Нови Зеланд.

На основу 23 критеријума, међу којима су ратови с другим нацијама, унутрашњи сукоби, поштовање људских права, број убиства и затвореника... међу првих 10 налази се свих пет скандинавских земаља – Данска (2), Норвешка (3), Исланд (4), Шведска (6) и Финска (9), док Словенија, најбоље пласирана међу бившим југословенским ре-

публикама, дели 9. место са Финском; ту су и Аустрија (5), Јапан (7) и Канада (8).

На 11. месту, релативно високо пласирана, налази се Република Чешка, а следе Ирска, Луксембург, Португалија и Белгија. Хрватска је 49, Босна и Херцеговина 50, Србија је заузела 78, Македонија 88, док је Црна Гора на 91. месту. Велика Британија се нашла на 35. месту, а велика светска сила, САД, заузела је 83. место. На самом зачелу налази се, већ трећу годину заредом, Ирак.

ПОЛА ВЕКА (СПЕЦИЈАЛНЕ) ШКОЛЕ „МИЛАН ПЕТРОВИЋ“ У НОВОМ САДУ

Подршка за свет рада

Једна од репрезентативних установа које брину о образовању деце са посебним потребама, Школа за основно и средње образовање „Милан Петровић“ у Новом Саду недавно је прославила пола века рада.

Данас се у школи у различитим програмима – на српском, словачком и мађарском језику, васпитавају, образују, професионално оспособљавају, радно ангажују и уводе у посао деца,

школских и средњошколских одељења, као и у Дневном боравку и Радном центру, а уз подршку Сервисног и Услужног центра.

Сервисни центар, настао да би се што шире пружила подршка деци са сметњама у развоју и њиховим родитељима, пружа асистенцију и превоз корисника, тренинг животних вештина... али и подршку стручњацима који се баве овом категоријом становништва у

шљавање и равноправност полова, града Новог Сада и Националне службе за запошљавање, при школи је основан и Услужни центар за подршку запошљавању особа са инвалидитетом који пружа информације о корисницима који траже посао и о послодавцима који желе да запосле овакве особе, обавља преквалификацију особа са хендикепом за познатог послодавца, има програме подршке на радном месту особама са инвалидитетом и послодавцима, а спроводи и обуку људи који желе да раде са децом са сметњама у развоју и инвалидима.

У Радном центру корисници су ангажовани у 12 радних погона, где уз асистенцију инструктора израђују уникатне производе, чијом продајом, као и пружањем других услуга грађанима, остварују приходе. Основани су радни погони за ткање, шивење и вез, услуге прања и пеглања веша, израду грнчарије, прикупљање и сортирање секундарних сировина, производњу цвећа, поврћа, воћа и ароматичног биља, производњу гљива, услуге фотокопирања, књиговезачку дораду и израду папирне галантерије, занатску производњу сапуна, паковање, производ-

Мр Славица Марковић

њу дидактичког материјала и израду предмета од рециклираног папира.

– Обрадовали смо се усвајању Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, будући да смо га већ дуго чекали. Закон ће свакако помоћи да се већи број људи са хендикепом запосли и укључи у животне токове. Добро је што постоји обавезност да се они запошљавају, а посебно смо задовољни што је Закон предвидео постојање радних центара, јер смо ми наш радни центар у школи основали још 2006. године. Закон нам сада помаже да истрајемо на путу који смо раније започели – каже мр Славица Марковић, директор школе.

Мирослав Мектеровић

млади и одрасле особе са инвалидитетом. О 1.200 ђака стара се 370 стручњака у петнаест објеката у граду и великом броју дислоцираних предшколских, основно-

области правне, здравствене и социјалне заштите, рехабилитације, образовања и запошљавања.

Уз помоћ Покрајинског секретаријата за рад, запо-

У СМЕДЕРЕВСКОЈ ПАЛАНЦИ ПРЕДСТАВЉЕНО РЕШЕЊЕ ПРВОГ ГЕРОНТОЛОШКОГ ЦЕНТРА

Дом на Видиковцу

У Смедеревској Паланци је представљено идејно решење будућег геронтолошког центра који ће се градити на пропланку изнад болнице „Стефан Високи“ одакле пуца поглед на део града и заталасану Доњу Јасеницу.

Председник Скупштине општине Славољуб Ђурић најавио је оснивање посебног предузећа за остварење овог подухвата. Као могући и заинтересовани инвеститори помињу се локална самоуправа и Општа болни-

ца, уз учешће приватног капитала.

Архитекта Аврам Кристић, аутор идејног решења, рекао је да ће будући геронтолошки центар, први те врсте у овом граду, у близу 3.500 квадратних метара корисног

Будући центар и

НАЈСТАРИЈИ БЕОГРАЂАНИ ОДМЕРИЛИ
СНАГЕ У ПРИРОДИ

Здрав дух – здроаво старење

Годишња рекреативна манифестација у природи корисника дневних центара и клубова за старије и домова Геронтолошког центра Београд одржана је прве недеље јуна на теренима СРЦ „Пионирски град“. Под називом „3, 2, 1 – крени“ манифестација је окупила 250 такмичара који су одмеравали снаге у дисциплинама: пикадо, алке, плочице, забавна штафета (иза које се скрива преношење јајета у кашичици) и, од ове године први пут – оријентиринг.

Рекреативцима трећег доба срећу и добре резултате пожелела је на отварању Милица Лазаревић, председница Програмског одбора београдских геронтолошких клубова, а проф. Душан Митић, декан Факултета спорта и физичког васпитања, истакао је значај рекреативних активности за здраво старење. Уз помоћ студената истог факултета реализован је фото-сафа-

ри – пешачки рели који је имао за циљ тимско оријентационо сналажење у чему су учесници показали пуно инвентивности и духа. Студенти су били задужени и за демонстрирање прилагођених вежби истезања, обликовања и дисања. Као гости учествовали су у такмичењу и корисници Геронтолошког центра Младеновац и чланови ХХУ „Хлеб живота“.

Постигнути резултати: забавна штафета – 1. ХХУ „Хлеб живота“, 2. Клуб „Стари град 1“, 3. Клуб „Војвода Степа“; пикадо – 1. Клуб „Обреновац“, 2. Клуб „Лазаревац“, 3. Клуб „Младеновац“; алке – 1. Клуб „Лазаревац“, 2. Клуб „Савски венац 3“, 3. Клуб „Сопот“; плочице – 1. Клуб „Стари град 1“, 2. Клуб „Лазаревац“, 3. Клуб „Палилула“; фото-сафари – 1. Клуб „Обреновац“, 2. Клуб „Савски венац 2“, 3. Клуб „Драпшин“.

Вера Витезовић

аутор архитекта Аврам Крстић

простора имати шездесетак соба и неколико апартмана. Здање је пројектовано у шумадијско-моравском стилу, а за његову изградњу користиће се искључиво природни материјали.

– Поред стамбеног дела, геронтолошки центар ће имати и ТВ сале, фризерске салоне, простор за културне и друге активности – рекао је на представљању идејног решења архитекта Крстић. – Све је тако испланирано да будући корисници имају одговарајућу за-

мену за простор у коме су до тада живели.

Средином месеца одборници Скупштине општине требало би да донесу одлуку о оснивању фирме која ће водити његову изградњу. Приликом представљања идејног решења поменута је могућност да се део соба прода заинтересованим појединцима, за шта су нарочито заинтересовани гастарбајтери из овог краја који у томе виде шансу да збрину временне чланове својих породица.

Д. Јанојлић

НЕСВАКИДАШЊИ ГЕСТ СЛИКАРА ДРАГОМИРА ЛАЗАРЕВИЋА

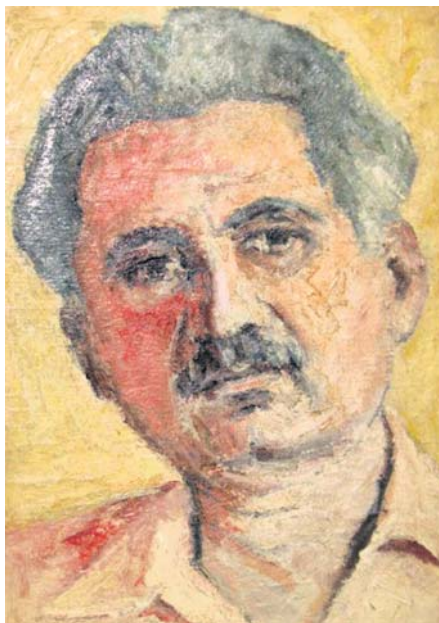
Легат вољеном граду

Београдски пензионер месту у коме је провео детињство и младост завештао око 140 слика, цртежа и скулптура

Драгомир Лазаревић, сликар из Београда, завештао је Народном музеју у Смедеревској Паланци вредну збирку уметничких дела са близу 140 слика, цртежа и скулптура. Највећи део поклон-збирке чине радови дародавца, али ту су и дела његових пријатеља Момчила Антоновића, Драге Лубарде, Милоша Бајића, Божидара Ковачевића, Славољуба Богојевића, Моме Марковића, Милице Динић, Оливере Чохаџић...

Лазаревић је рођен пре 88 година у Бегечу, али је од једанаесте године живео у Смедеревској Паланци. За тај град га везују лепе успомене: ту се први пут срео са ликовним ствараоцима и упознао животну сапутницу Радојку са којом је, како истиче, већ 56 година у срећном браку у коме су добили сина Бранислава.

Каже да му је било само 15 година кад је на аеродрому Рудине посматрао аеромитинг и дивио се акробацијама пилота због којих је 1940. године завршио Војну школу ваздухопловства. Био је пилот прве ескадриле Трећег ловачког пука, који је 1944. ушао у састав 236. Совјетске ловачке дивизије, па до 1952. пилот ЈАТ-а, када

Драгомир Лазаревић аутопортрет

се одрекао летачке каријере и упловио у уметничке воде.

Образовао се у атељеима афирмисаних ликовних стваралаца као што су Јефта Перић, Иван Радовић, Александар Кумрић, Милан Четић и други. Године 1966. постао је члан

УЛУС-а, а неко време је био и његов председник.

Драгомир Лазаревић данас живи у Београду. За себе каже да је „београдски Паланчанин, односно паланачки Београђанин“. У позним је годинама и није могао да присуствује отварању изложбе у Народном музеју у Смедеревској Паланци, где је први пут представљен његов легат вољеном граду.

„Овим поклоном желим да се одужим граду у коме сам одрастао“, навео је у писму које је упутио Народном музеју. „У том граду сам се први пут обривао, обукао дугачке панталоне и загрлио девојку. Сви моји снови зачели су се у граду на Јасеници. Поклон-збирком уметничких дела ја сам се на неки начин вратио у Смедеревску Паланку. Хвала јој што ме на овај начин прима.“

Легат Драгомира Лазаревића био је изложен у Галерији Народног музеја у Смедеревској Паланци, а поставка је, како је најавио уметников син Бранислав који је у име породице присуствовао отварању изложбе, повремено мењана тако што су додавани и неки цртежи из легата.

Драгољуб Јанојлић

НЕОБИЧНО ОТКРИЋЕ ДРВОСЕЧЕ ИЗ НОВЕ ВАРОШИ

Крст у срцу бора

У срцу стабла белог бора, који је недавно у планини Босање код Нове Вароши моторном тестером оборено на земљу, дрвосеча Славко Мариновић (53) пронашао је као длетом урезан крст, правилних линија и ивица.

Крст око кога се део додова развија у облику ћириличног слова „С“, налазио се у бору одсеченом усред велике шуме на превоју који мештани оближњих села

од памтивека зову Крстата оморика.

Бор посечен на Крстатој оморици, пречника на пању 35 сантиметара и висине 25 метара, према броју година стар је око 45 година. Посађен је, највероватније, у једној од акција пошумљавања Босања на којој шумари и дрвосече последњих недеља проређују стабла.

– Прво нисам могао да верујем очима, умало ми моторна тестера није испала

из руку. Када сам се мало прибрао, пољубио сам крст на пању и стаблу, а онда позвао колеге Станка Бојовића и Љубинка Бандуку да и они погледају шта је све божја сила у стању да уради и створи. Мада дуго радим овај посао, овакво нешто још нисам видео – каже дрвосеча Славко Мариновић, власник предузећа за сечу грађе „Марин“ из Нове Вароши.

Ж. Дулановић

Дрвосеча Славко Мариновић

У ПОСЕТИ ЈЕДИНОЈ ЖЕНИ У ХОМОЉУ КОЈА ШИЈЕ НАРОДНУ НОШЊУ

Јелек за пет дана

Од петнаесте године Мира Јовић из Турије код Кучева везе и тка, а последњих година ове рукотворине су јој и једини извор прихода

Да у лошем и понечег добром има, показује случај Мира Јовић из Турије коју је у време санкција мука натерала да почне да прави народне ношње. Тако сада и место Турија код Кучева,

ношње. Срме, гајтана, сукна, шифона, сомота, шљокица и ђинђува било је у изобиљу, а жене су саме правиле чоју. Сада нити има ваљаноница, нити ишта од тог материјала у Србији више

те, треба им доста украса, па је Мира често принуђена да се сналази.

– Сомот ми редовно доносе пријатељи и муштерије из Беча, а по остало идем сама у Турску. Годинама већ преваљујем по хиљаду километара до Истанбула и назад, вукући пуне торбе. Морам, али није ми ни тешко. Стално ме питају у селу како ми не досади, а ја одговарам истину – да волим то што радим – уверава нас наша саговорница.

О њеном елану најбоље говоре саме ношње. Педантно уређене, једна лепша од друге. Неколико лутака опремљено је од главе до пете, а још гомила што мушких, што женских ношњи поређано по кревету. Девојачки комплет је слојевит. Прво иде шифонска подсукња са чипком и везена кошуља од шифона или конопље, око струка тканица од вуне, па онда прслук и ткана вунена сукња, преко ње кецеља везена на сомоту или јути. На главу се ставља марама од

попут Лондона, Рима и Париза, има креатора по коме је надалеко познато.

Мира је ручни рад, као и све њене другарице, савладала још са петнаест година. У време њене младости није се могло замислити да девојка за удају то не зна.

– Наравно, нисам била пресрећна што морам то да радим. Која девојчица тог узраста не би више воледа да се забавља него да везе, шије или седи за разбојем и тка? Али, нисам смела да се успротивим мајци. Данас сам јој због тога захвална. Ношње хране могу породицу – каже искрено Мира.

Некада је било много једноставније радити народне

може да се нађе. А српска и влашка ношња, које се носе у Хомољу и које она израђује, изузетно су бога-

НА ТУРНИРУ У ВЕЛИКОЈ ПЛАНИ

Вулин опет први

Победник другог Меморијалног шаховског турнира особа са инвалидитетом „Зоран Савељић“, организованог у знак сећања на првог секретара општинских организација слепих и слабовидих и глувих и наглувих из Велике Плана, поново је Милорад Вулин, слепо лице из Београда. Поред прелазног, њему је припао и пехар у трајно власништво, као и 4.000 динара. Други је био Душан Алексић из Велике Плана, трећи Владан Петровић из Београда.

Учествовало је 18 шахиста из Београда, Смедерева, Новог Сада, Смедеревске Паланке и Велике Плана. На крају, супруга Зорана Савељића, др Божица Савељић најбољим шахистима уручила је пехаре, дипломе и скромне новчане награде. **Сл. Костантиновић**

пуплина или шифона, бела или жута, а на ноге обувају плетене вунене чарапе са везом.

Све то Мира и њена вредна снаха Ната, а повремено и унука Александра, ураде саме.

– Заједно плетемо, веземо, кројимо, шијемо, ткамо, па и наборе на сукњи плисирамо ручно јер сомот на сукњама не сме да се „кува“. Само кад стигне велика наруџбина, у помоћ позивамо комшинице. Једна седа за разбој, друга на мотовилу упреда срму, трећа шије на старој „сингерици“, а четврта везе. Ми смо уиграни тим. За пет дана направимо прслук, а за двадесет комплетно одело – вели Мира.

Љубиша Настасијевић

Туризам милији од бразде

У општини Љубовија, која се успорено развијала због нерешеног питања изградње електрана на Дрини, највећи доходак остварује се од пољопривредне производње. Минулих година подигнуто је више од 500 хектара плантажа малине и око сто хектара засада купине. За пет хладњача у Љубовији, Доњој Љубовији, Узовници, Врхпољу и Дрлачама те површине под јагодичастим воћем су сасвим довољне, па се сваке године ускладишти више од 6.000 тона малине и купине одличног квалитета.

Ипак, потенцијали за воћарску и сточарску производњу у овом делу Мачванског округа нису ни изблиза искоришћени. А села у овој подрињској општини све више старе. Од 16.800 становника у општини Љубовија, више од половине Азбуковчана превалило је шесту деценију па од њих мало шта може да се очекује. Млади се најчешће опредељују за средње школе и занате и ретко се ковраћа у завичај.

– Са мном је остао син Миломир. Имамо довољно обрадиве земље, али

шта вреди када се мало шта исплати. Замислите, прошле године купина је плаћана осам динара за килограм. Многи воћари нису је ни брали. Малина је добро плаћана, по 160 динара. А и омладина не жели много да ради, па је и то проблем више – каже Славољуб Јанковић (69), пољопривредник из Берловина.

Земљорадничке задруге су пропаале, пољопривредних стручњака као и да нема, локалне власти нису ништа урадиле за развој задругарства, а аграрни буџет је скроман и ове године ће располагати са око шест милиона динара.

Илија Јеремић из Берловина има сина јединца Милоша који се отиснуо у свет. Ради у Немачкој. Илија, који има 70 година, и његова супруга Мара не могу да обраде ни трећину земље:

– Уложио сам доста у воћарску производњу, од тога бих могао да остварим добру зараду, али се питам коме да продам брескве, кајсије, јабуке...

Игњат Пуцаревић (74), пољоприв-

редник из Узовнице, посветио се производњи раног поврћа:

– Када бисмо имали задругу која би откупљивала тржишне вишкове поврћа и воћа, стање би било много боље – каже Игњат.

До азбуковачких села је тешко доћи, мало је добрих путева, о асфалту да и не говоримо, здравствене амбуланте ретко посећују лекари, мада је све више болесних, а да би се дошло из Горњих Кошаља до Љубовије треба најмање сат војње аутомобилом.

Забава младића и девојака своди се на ретка прела и сијела, а „Сусрети села“ се више не организују, мада је та манифестација била веома корисна.

Радници који су напустили предузећа, уз отпремнину, нису много заинтересовани за повратак на село, иако их родитељи жељно очекују.

Ипак, постоји нада у бољи живот. Овај крај обилује природним лепотама, па ће многа сеоска домаћинства наћи интерес у сеоском туризму.

Миодраг Негованић

СКУПШТИНА ООГН СМЕДЕРЕВСКЕ ПАЛАНКЕ

Нови мандат Јовановићу

На Изборној скупштини Општинске организације глувих и наглувих Смедеревске Паланке досадашњи председник Милорад Јовановић поново је изабран на ову функцију, а нови мандат поверен је поново и заменику председника Горану Вујичићу.

Скупштина је предложила да Милосав Јовановић и у наредне четири године буде председник Савеза глувих и наглувих Србије. Секретар Општинске организације глувих и наглувих Смедеревске Паланке Славољуб Костантиновић изабран је за делегата ове организације у Скупштини Савеза глувих и наглувих Србије.

Сл. Костантиновић

ВРШАЧКИ ПЕНЗИОНЕР ЗАЉУБЉЕНИК У ШАХ

Да се одмере најбољи

Радомир – Раца Грујић, инжењер телекомуникације у пензији, већ 30 година је везан за Шаховски клуб „Бора Костић“ у Вршцу. Бранио је боје тог спортског колектива, функционер је у њему, а најдуже је био секретар. Овај мајсторски кандидат и међународни шаховски судија учинио је много и ван вршачког шаховског клуба.

– Где год сам радио, популарисао сам древну игру на 64 црно-бела поља – у пошти, СУП-у, и сада у Удружењу пензионера општине Вршац чији сам потпредседник – напомиње Радомир Грујић.

Захваљујући и њему, шаховска секција вршачког Удружења је у врху досадашњих такмичења ветерана рада свих осам општина у јужном Банату. Турнири, за које је дата иницијати-

ва пре деценију баш у Вршцу, одржавају се два пута годишње – у пролеће и јесен, наизменично у свакој општини по утврђеном распореду.

– Желимо да ово шаховско надметање пензионерских екипа проширимо и у северном и средњем Банату, па да тамошње првопласиране екипе одмере снаге са прваком јужног Баната да би се добио победник Баната. По најбоља екипа из Срема и Бачке играле би тромеч са најуспешнијом из Баната, па бисмо сазнали која је пензионерска шаховска екипа најбоља у Војводини. Зашто да се не организује и сусрет најбољих екипа из свих региона на нивоу Србије – износи Раца замисао која га заокупља већ годинама, о којој је разговарао и са Миланом Ненадићем, председником Савеза пен-

Радомир Грујић отвара такмичење

зионера Војводине, уз то и мајсторским кандидатом.

Шаховска секција вршачких пензионера окупља око 30 чланова, а поред Грујића, најчешће на четири табле наступају и Богдан Милошев, Милан Петров, Јова Ковачев и Радован Недељковић.

Лепе резултате остварили су учествујући на радничким спортским играма. Занимљиво је да су шаховска и пикадо секција у саставу Културно-уметничког друштва „Пензионер“ вршачког пензионерског Удружења.

С. Завишић

ЦРНА ТРАВА

Подигао спомен-парк

Божидар – Божо Радојловић (88) из Црне Траве одавно је у пензији, али се добро сећа свега што му се у животу догађало, а нарочито трагедије из давне 1944. године када су, 26. маја, бугарски фашисти убили 65 рањених бораца, а само је он остао жив:

– Рањен и болестан, налазио сам се испод једне велике стене, па ме Бугари нису видели, и то ми је спасло живот – присећа се.

У знак сећања на ратне другове, Божидар је на месту нечувеног масакра, на средокраћу пута Тегошница–Црна Трава, подигао спомен-обележје, саградио спомен-чесму и уредио читав простор. Сам је све финансирао и уложио чак два милиона динара, јер је тако хтео да се одужи пријатељима којих више нема.

– Овај комплекс поклањам СО Црна Трава да га негује, ако хоће, јер су сустигле године, а одавно ме ни ноге не слу-

Божидар открива спомен-обележје страдалим друговима

же – каже Божидар, један од најстаријих пензионера црнотравског краја.

Д. Коцић

ДАНИЛОВГРАД

Награда нашем сараднику

Раде Ђерговић, дугогодишњи сарадник „Гласа осигураника“, добио је крајем маја прву награду на Међународном фестивалу хумора, сатире и карикатуре који је ове године одржан у Даниловграду у Црној Гори.

Владислав Влаховић из Подгорице награђен је за најбољу књигу написану између два фестивала, док је Саво Мартиновић из Београда добио награду за животно дело на пољу културе и сатире.

Специјални гост вечери у даниловградском Културном центру, где су уручена признања, био је познати глумец Милан – Лане Гутовић.

Т. К.

Успомена са Дедиња

СУБОТИЦА

Пензионери у Двору

Пензионери из суботичког Удружења провели су, почетком јуна, један диван дан у Београду. Посетили су дворски комплекс Карађорђевића на Дедињу, Храм Светог Саве на Врачару и Храм Свете тројице у Симиној улици, а одмор и пригодан посљужење уприличено је у кафетерији Протестантске, односно Евангелистичке цркве.

Ова посета уследила је на позив Хришћанско-хуманитарног удружења „Хлеб живота“ из Београда, чији су чланови прошле године били гости Општинског удружења пензионера Суботице.

И. М.

РУМА

Концерт „Невена“

Удружење за неговање народне традиције „Невен“ из Руме одржало је 6. јуна годишњи концерт на којем су се, поред домаћина, представили и фолклорни ансамбли ветерана КУД „Бранко Радичевић“ из Сремске Митровице и КУД „Милица Стојадиновић Српкиња“ из Буковца.

„Невен“, који постоји од 2006. године, окупља пензионере и врхунске играче са вишедеценијским искуством. На годишњем концерту, Румљани су се представили српским играма и песмама, сплетом игара из Метохије и буњевачким из околине Суботице. Кореограф и уметнички руководилац „Невена“ је Борислав Чортановачки, који и игра са румским ветеранима. Бећарце су казивали Јасмина и Ненад Вукмановић.

Г. Вукашиновић

ПЕНЗИОНЕРСКИ КУТАК

КЊАЖЕВАЦ

Сваки трећи у бању

За одлазак на опоравак и рехабилитацију у неко од бањских лечилишта о трошку Фонда ПИО конкурисало је 216, а позитиван одговор добило 68 књажевачких пензионера.

– Међу пензионерима који ће ове године бесплатно у бању највише је бивших запослених (28 старосних, 20 инвалидских и 16 породичних), по један старосни, породични и инвалидски пензионер самосталних делатности, а код пољопривредних пензионера бању је добио само један – каже Миодраг Марковић, секретар Општинске организације пензионера Књажевац.

Из општине Књажевац, која има 11.428 пензионера (3.677 старосних, 2.570 инвалидских, 2.130 породичних, 2.800 пољопривредних и 251 пензионера самосталне делатности), прошле године бесплатно бањско лечење је користило 78 пензионера.

Д. Ђорђевић

ТОПЛИЦА

Мање заинтересованих

Ове године на бесплатан опоравак у српске бање, који омогућује Републички фонд ПИО, из четири општине Топличког округа отићи ће 148 пензионера – ни један одсто укупно евидентираних нешто више од 16.000 у овом крају.

На конкурс за бањски опоравак пријавило се 836 пензионера: највише из општине Прокупље 402 (места за 87), Куршумлија 250 (ићи ће 27), Блаце 104 и Житорађа 80 (за по 17 места).

Упадљиво је да је ове године знатно мање заинтересованих. Прошле године, наиме, за бесплатан опоравак у бањама само из Прокупља конкурисало је око 900 пензионера.

Ж. Д.

ШАБАЦ

Излет у Тополу

Чланови Основне организације инвалида рада Шапца боравили су недавно у Тополи. Иако је целог дана кишило, план излета је у потпуности испуњен.

Расположење упркос киши

Излетници су, између осталог, обишли задужбинску Цркву светог Ђорђа на Опленцу, у којој су сахрањена 22 члана династије Карађорђевић, од краља Петра I, ктитора цркве, и Карађорђа Петровића, првог владара обновљене Србије и родоначелника династије, до краља Југославије Александра I Карађорђевића.

Обишли су и црквену кућу, намењену парохију цркве, у коју се први уселио краљ Петар да би могао да надгледа радове на цркви, зато и прозвану „Петровом кућом“, краљеве подруме, остатке Карађорђевог града...

Д. Мијатовић

СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Десанки у походе

Војни пензионери из Сремске Митровице организовали су, крајем маја, једнодневни излет до Бање Врујци и манастира Каона. На том путу незаобилазна је била и Бранковина, крај у коме је рођена и расла велика песникиња Десанка Максимовић, којој су одали поштовање.

На гробу велике песникиње

Пензионери су посетили и село Стругаоник, родно место војводе Живојина Мишића.

П. Добић

Протојереј Димитрије, Јеленко Крајован и Нада Шијачки

ЗРЕЊАНИН

Прославили Спасовдан

Око 280 чланова и симпатизера Општинског одбора зрењанинске организације Синдиката пензионера „Независност“ прославило је 28. маја Спасовдан, славу ове синдикалне асоцијације.

Славски обред у Великој сали МЗ „Зелено поље“ у Зрењанину обавио је протојереј Димитрије, кума славе била је Нада Шијачки, а драги гости Зрењанинаца биле су колеге из Сурчина и Кучева. Честитајући присутнима празник, Милорад Мучибабић, потпредседник Извршног одбора Републичког одбора и председник Општинског одбора Сурчин, одао је домаћинима и признање за досадашњи рад „као најбољој општинској организацији у Србији“.

Мало се седело

Председнику Јеленку Крајовану и зрењанинском одбору, као најмасовнијем у Србији, припала је част да наредне године буду домаћини славе Синдиката пензионера „Независност“ на републичком нивоу.

М. Мектеровић

ЛАПОВО

Продужен мандат

На скупштини Удружења пензионисаних железничара Лапово, којој је присуствовало 58 чланова, досадашњем председнику Удружења Мирославу Николићу продужен је мандат на предлог кандидационе комисије. За секретара Удружења изабран је Мића Јовановић.

У Лапову има око 1.000 пензионисаних железничара, али је у струковно удружење учлањено само 200. Један број због малих пензија није у могућности да плаћа чланарину, а има и оних који не желе да буду чланови ниједне организације.

Љ. Јовановић

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,
Ово је простор намењен
Вашим писмима. Пишите
нам шта Вам се у нашем и
Вашем листу допада, а шта
би могло да буде боље, шта
бисте волели да прочитате
или да саопштите другим
читаоцима.

Адреса је Булевар умет-
ности број 10, 11070 Бео-
град, или електронском
поштом, на proffice@pio.rs

Честитам вам јубилеј, 40 година излажења листа. Читао сам лист и пре пензионисања 1986. године, а ни сада не пропуштам број.

Уредно добијам лист који је много побољшан у последње време.

Желим вам да и даље успешно радите јер су читаоци задовољни садржајем.

С другарским поздравом,
**Димитрије
Димитријевић,
дипл. педагог у пензији,
Свилајнац**

* * *

Од 14. фебруара 2006. сам старосни пензионер. Од тада редовно читам „Глас осигураника“, пошто раније нисам имао прилику да дођем до нашег гласила. У њему проналазим много интересантних текстова. Примите моје честитке за овако значајан јубилеј.

**Светислав Стојковић,
Смедерево**

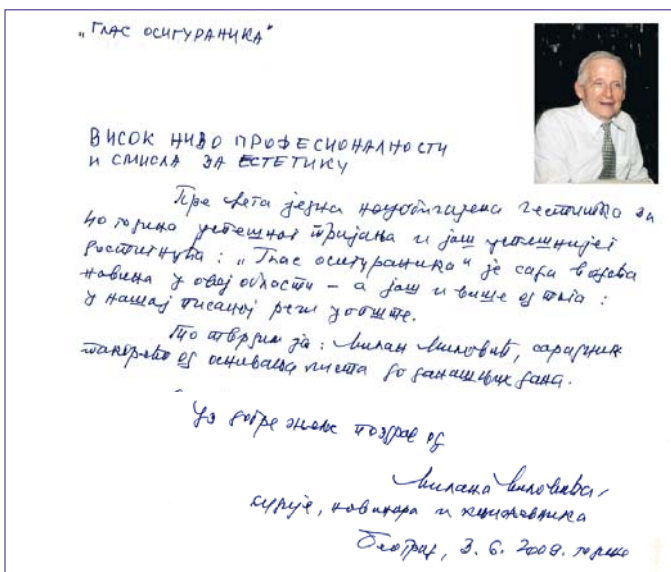
ПИСМА

Руже за Редакцију

Пошто већ годину дана, као пензионери, редовно читамо „Глас осигураника“, желели смо да вам за јубилеј, осим честитке за дугогодишњи рад садашњих новинара и оних који су стварали лист, пошаљемо и цвеће из нашег дворишта. Пошто живимо у Новом Саду нисмо сигурни да не би изгубило лепоту и свежину, па вам зато шаљемо цео ружин грм. Поздрављамо вас са жељом да и даље будете омиљени пензионерски лист.

Драга и Предраг Благојевић

„Глас осигураника“

Висок ниво професионалности
и смисла за естетику

Трпе четири једна најбољег гласила за
40 година уредничког бријанса и јачи професионални
ресурси читаоца: „Глас осигураника“ је сава веома
новица у овој области - а јачи и више је
у нашеј области реди уопште.

Или отворити је: Милан Милошевић, сарадник
познатије је осмисла листа за сараднички фонд.

Уредничко поздравље

Милан Милошевић,
сарадник, новинар и књижевник
Београд, 3. 6. 2008. године

* * *

Са посебним поштовањем упућујем Вам честитку поводом 14. јуна, дана када је пре 40 година изашао први број угледног гласила „Глас осигураника“ са жељом да наставите, као и до сада, успешно информисање својих бројних читалаца.

Користим ову прилику да предложим да наш лист убудуће више пажње посвети историјским догађајима из прошлости Србије.

С поштовањем, Коста Живић, Београд

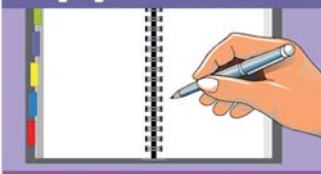
* * *

Са великим задовољством честитам 40 година излажења и желим пуно среће у будућем раду.

Могу рећи да, иако сам у дубоким годинама (рођен 1927. године), увек радо очекујем свој лист и са великим задовољством га читам.

Станоје Величковић, Лебане

АДРЕСАР

Филијале Фонда ПИО

БАЧКА ПАЛАНКА (општине Бачка Паланка, Бач), Жарка Зрењанина 72,
тел.: 021/7551-500
Испостава: Бач

КИКИНДА (општине Кикинда, Чока, Нови Кнежевац), Доситејева 33,
тел.: 0230/21-050
Испостава: Чока, Нови Кнежевац

ВРШАЦ (општине Вршац, Бела Црква, Пландиште), Буре Јакшића 1,
тел.: 013/839-728
Испостава: Бела Црква, Пландиште

КОСОВСКА МИТРОВИЦА (општине Косовска Митровица, Зубин Поток, Лепосавић, Звечан, Србица, Вучитрн), Цара Лазара 1,
тел.: 028/420-012
Испостава: Лепосавић, Зубин Поток, Србица, Вучитрн

ПРИШТИНА, Булевар уметности 10, Нови Београд,
тел.: 011/2017-425

За „Глас осигураника“ нашег доброг сарадника. Честитам јубилеј вама, четрдесет година са нама!

Четири деценије није време велико, желим пензионерима пензију толико, да испунимо неиспуњену жељу: у срећном, добром животу и весељу. Да не буде велика буна, славићемо четрнаестог јуна, за све до сада неиспуњене жеље, бацимо тада бригу на весеље.

**Драгомир Живановић
Светлопољац,
Сопот**

ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ СВОЈА ПРАВА

Пензијски стаж

Основ за признавање било ког права из пензијског и инвалидског осигурања јесте пензијски стаж. Према актуелном Закону о пензијском и инвалидском осигурању, пензијски стаж чине стаж осигурања и посебан стаж. По садашњим прописима, у пензијски стаж се признаје и стаж признат по прописима који су били на снази до дана ступања на снагу важећег закона.

У стаж осигурања рачуна се време које је осигураник провео на раду и за које је плаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање. То може да буде стаж у ефективном трајању и стаж са увећаним трајањем. Стаж осигурања у ефективном трајању у једној календарској години може да износи највише 12 месеци.

У стаж са увећаним трајањем рачуна се време проведено у раду на нарочито тешким, опасним и за здравље штетним пословима, односно на пословима који после одређених година живота не могу успешно да се обављају. Степен увећања стажа је различит и зависи од тежине посла, а може износити највише 50 одсто, тј. да се сваких 12 месеци рада на тим пословима рачуна као 18 месеци. За стаж са увећаним трајањем плаћа се посебан допринос прописан Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање.

У посебан стаж рачуна се стаж који се признаје жени осигуранику која је родила треће дете, у трајању од две године. У посебан стаж се рачуна и време проведено на ратишту по прописима који су били на снази до 10. 4. 2003. године. Овај стаж се признаје у двоструком трајању, или, под одређеним условима, у једноструком трајању.

Осигурање по уговору о делу

Драгана Н.: До сада сам плаћала самостално доприносе по основу члана 15. У међувремену сам се запослила по уговору о делу. Интересује ме да ли треба и даље да уплаћујем самостално доприносе за ПИО или је то обавеза за послодавца?

Одговор: Доприносе по чл. 15 Закона о пензијском и инвалидском осигурања могу да уплаћују само лица која се

налазе ван осигурања, а имају пребивалиште у Републици Србији. Како је и рад по уговору о делу врста осигурања, нема могућности да се ово осигурање дуплира са осигурањем по чл. 15 Закона о ПИО, па немојте уплаћивати доприносе док се налазите у осигурању по уговору о делу. После престанка овог осигурања, ако желите да наставите уплату доприноса по чл. 15 Закона, поднесите нов захтев.

Рад преко студентске задруге

Б. Љ. – Крагујевац: Имам 25 година, ванредни сам студент и радим преко студентске задруге на привременим и повременим пословима. Интересује ме да ли је задруга обавезна да ми уплати порезе и доприносе иако немам 26 година, с обзиром на то да имам уредно оверен уговор о раду на привременим и повременим пословима?

Одговор: Рад преко студентске задруге за студенте до 26. године живота не обез-

беђује статус осигураника, тј. за то време Вам се не може признати радни стаж.

Они који немају статус студента, а раде преко омладинске или студентске задруге на привременим и повременим пословима су осигураници и за њих се плаћају сви доприноси и порези, подноси пријава на осигурање, као и МУН обрасци. Исто се односи и на лица старија од 26 година живота, без обзира на то да ли имају статус студента или не.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

*Весна Вићентијевић,
Сектор за односе с јавношћу*

Право на сразмерну пензију

Ј. К. – Болевац: У октобру пуним 60 година. Имам 16 година стажа остварених у БиХ и једну годину (1992–1993) у Србији. Држављанин сам Србије и желела бих да остварим пензију у овој републици. Да ли могу, и како, да остварим ово право?

Одговор: Са 60 година живота и најмање 15 година стажа осигурања можете да остварите право на старосну пензију у Србији по прописима из ПИО. Међутим, у Србији бисте добили само део пензије за годину дана стажа који сте овде навршили, под претпоставком да имате

најмање ту годину дана коју сте навели, јер је то услов за остваривање права на део пензије по споразуму о социјалном осигурању са другим државама потписницама, па и са БиХ.

Оно што је за Вас неповољно јесте што по прописима из БиХ Ви не испуњавате услов за пензију, тј. немате 65 година живота нити 20 година стажа осигурања, или 25 година пензијског стажа.

Ако бисте остварили право у Србији, под условом да останете овде са пребивалиштем, могли бисте да остварите право на најнижи износ пензије.

Војни рок и стаж

Д. Ј. – Младеновац: Преклинуо сам радни однос ради служења војног рока (1971), након чега сам наставио са радом на истом радном месту. Да ли период који сам провео на одслужењу војног рока улази у радни стаж?

Одговор: Време служења војног рока не може да се призна у пензијски стаж.

За време служења војног рока осигураник који је у радном односу одјављује се са осигурања и мирују му права из радног односа до повратка из војске, када се поново пријављује на осигурање и наставља осигурање.

По прописима из пензијског и инвалидског осигурања до априла 2003. године није било могуће на било

који начин време служења војног рока регулисати као стаж осигурања.

По прописима од априла 2003. године, лице које је на служењу војног рока може за то време само, по члану 15 Закона о ПИО, да уплаћује допринос за пензијско и инвалидско осигурање, и на тај начин ово време регулише као стаж осигурања.

Уплата доприноса по чл. 15 Закона о ПИО, међутим, не може да се оствари ретроактивно за неки протекли период, већ највише 30 дана уназад од поднетог захтева.

То значи да ни служење војног рока не може да се регулише накнадном уплатом, већ само у тренутку служења војног рока.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	РАТ БУРА И ЕНГЛЕЗА (1899-1902)	ИМЕ РАНИЈЕ ПЕВАЧИЦЕ ПЛАФ	ВРСТА ЛИРСКЕ ПЕСМЕ	ОКРУГЛИ СТАКЛЕНАЦ	БАРУШТИНА	ИНДИТО БИЉКА	РЕКА У СРБИЈИ
БЕСКОНАЧНОСТ							
ДУЖА ДОЛИНА ИЗМЕЂУ БРЕГОВА							
УПАЛА СЛУЗНИЦЕ НОСА							
ОДРЕЗАК МЕСА, БИФТЕК (ЕНГ.)					ОЗНАКА ЛЕСКОВЦА ПЛАНИНА У БОСНИ		
ОЗНАКА ЗА КАРАТ		КАТРАН, СМОЛА НАУКА О ВЕЛИЧИНАМА				СИМБОЛ АЗОТА ПУСТИЊСКА ЖИВОТИЊА	
ИМЕНИЦА (СКР.)			ИМЕ БОКСЕРА МАРЈАНА ПОВОРКА КАМИЛА (МН.)				
ВОДЕНИ ЉУСКАР				ДОЗИВАЊЕ МАЧКЕ ДРЖАВА У АФРИЦИ			
ПУСТИЊА У ЧИЛЕУ							
ТЛО, ЗЕМЉИШТЕ (МН.)							МУШКО ИМЕ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ГЛАВНИ ГРАД ФИЛИПИНА СТАНОВНИЦА КУБЕ						
СПЕЦИЈАЛИТЕТ ОД РИБЉИХ ИКРИ							
КРАЂА, ПРОНЕВЕРА						СИМБОЛ СУЛПОРА ПОЛУОСТРВО У ЕГИПТУ	
ПОЗОРНИЦА					СИМБОЛ СЕЛЕНА ИМЕ НЕМ. ДРЖАВНИКА БРАНТА		
ДРВО ЗА БРОДОГРАДЊУ				НЕМАЧКИ ФИЗИЧАР ВИЛХЕЛМ НЕМАЧКИ ПИСАЦ ТОМАС			
СИМБОЛ НАТРИЈУМА			МАЛО, НАЗМАЊЕ ДРШКА НА ВИОЛИНИ				
СИМБОЛ КАЛИЈУМА		ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ ОЗНАКА ЗА ВОЛТ					
ШИРОКА И ДУГА УЛИЦА (МН.)							

Решење из прошлог броја: стражар, правило, Анкаран, р, елиса, тета, ил, Ава, е, д, ка, исто, ресто, растрал, ас, рало, д, бодеж, ошишати, сати, ао, лф, та, н, артисти, Ван, коц, анти, ва.

Брана Николић

Без огреботина

Ако нас језик може посећи, зашто политичари пролазе без огреботина.

Џабе звонимо на врата Европе. Виде нас кроз шпијунку.

Зоран Богдановић

Молим за реч

И 2010. године пензије ће бити замрзнуте. А планирају се и многобројне нове олакшице за бољи живот пензионера.

Брине ме ова компјутеризација. Почели су и народ да хране подацима.

Сви кукају. Наша маскота ускоро ће бити кукавица.

Дејан Патаковић

Опасно без куцања

Када су сви закони на снази, онда одлучује висица мита.

Опасно је улазити у суштину политичке ствари без куцања.

Живојин Денчић

Трећа димензија

На своме небу и гавранови су певачице.

Наша будућност је трећа димензија једносмерне улице.

Пеко Лаличић

Игњат Гатало

РЕКЛИ СУ...

О ТАЈНИ

Ни једну тајну нећете боље сачувати од оне коју свако нагађа.

Џорџ Бернард Шо

Ако кажеш неку тајну свом пријатељу, води рачуна да и он има свог пријатеља.

Мустафа Исмет Инени

Троје може чувати тајну само ако двоје од њих више није међу живима.

Бенџамин Френклин

Заклела се земља рају да се тајне све сазнају.

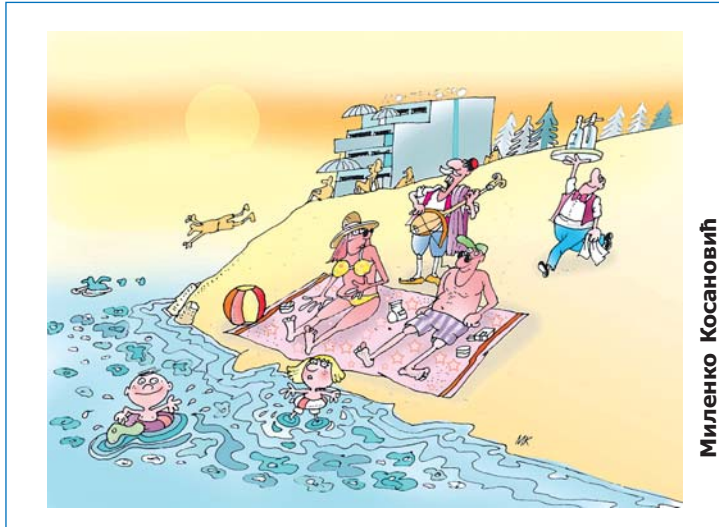
Народна изрека

За разумна питања нема тајни. За неразумна питања све је тајна.

Лав Николајевич Толстој

Жена без тајни је исто што и цвет без мириса.

Сара Бернар

Миленко Косановић

Маневрисање

Из хигијенских разлога народу су узели и црно испод ноката.

Неки људи имају чисту савест само захваљујући лошем памћењу.

Чим их је довео на главни колосек, одмах су га izmanеврисали.

Зоран Чукић

(Х)уморне МИСЛИ

Обрачун с тајкунима није хитан. Имају пара за сто година!

Имамо културне посленике, а једног дана имаћемо и културне посланике. Будућност је бескрајан појам!

Човек који ништа није радио испод жита брзо је стигао испод жита. Слава му!

Добро је што бензин поскупљује сваки час помало. Нагло поскупљење узнемирило би возаче!

Пошто смо народ најпаметнији, улагање у науку и образовање било би расипање новца!

Витомир Теофиловић